

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Divi Bambergenses S. Henricvs Imperator S. Kvnegvndis
Imperatrix S. Otho Episcopvs**

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

X. Quinquaginta duæ Epistolæ ad res Bamberge[n]ses spectantes; nunc
primùm ex Codd. Manuscriptis erutæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41527

VARIÆ EPISTOLÆ
AD RERVM
BAMBERGENSIVM
ILLVSTRATIONEM PER-
TINENTES.

Nunc primum

Ex antiquis Codicibus erute & editæ.

Studio

IACOBI GRETSERI SOCIETA-
TIS IESV, THEOLOGI.

Mm

LE-

E

Lectori.

Sequentes Epistolas Vita Othoniana adiungere libuit, tum quia aliqua illarum sunt ad S. Othonem; tum quia omnes ad rerum Bambergensium illustrationem faciunt. Eas autem debes, mi lector, nobili, clarissimo, omnique genere literarum excellentissimo viro, Domino SEBASTIANO TENG-
NAGEL, I. V. Doctore, Casareo & Regio Vienna Austria Bibliothecario. Alicubi notulas adiecimus. si Scopus non semper à nobis tactus, memineras, humanum esse errare: at Aristarchicum, in libris non nisi alienos errores rimari ac venari.

VARIÆ EPISTOLÆ
AD HISTORIAM BAMBERGEN-
SEM SPECTANTES.

*Epistola I. Henrici IV. ad S. Othonem
Bambergensem Episcopum.*

HENRICVS DEI GRATIA Romanorum Imperator Othoni Babenbergensi Episcopo suo dilecto & certo fideli gratiam & omne bonum. Nunc imminente necessitate debet apparere, qui sint fideles nobis, & ipsa euidencia rei manifestandum est, quantum nos diligant & honorem nostrum. Scias igitur quod nos vsque Virzeburc venimus cum multis militibus, & adhuc ibidem plures expectamus, cupientes cum DEI adiutorio inimicos nostros inuadere, & castrum nostrum Nurenberg, quod obsident, liberare.

Quapropter tibi, sicut optimo fideli rogando mandamus, vt ad nos venire festines cum omnibus, quos habere poteris, sicut tibi confidimus. Insuper etiã diligenter te rogamus, vt in presenti nostram cõsideres necessitatẽ, & A. qui nobis est necessarius, concedas beneficiũ, q̃ a te postulat, animaduertens, q̃ modò nos presens periculũ compellit multis supplicare, & eorum voluntatem faciendo, ipsos in nostra fidelitate confirmare, & hac ratione constriãtos, de his & de aliis multis oportet nos te rogare aliter, quã vellemus: sed nos, Deo volẽte, si prosperitas aduenerit, te & Ecclesiam tuam, sicut dignum est, respiciemus. De hac re fac, secundum quod tibi dicet N. ex nostri parte.

Mm 2

II. Episto-

*Anno Domini
1105. desierat
Henricus filius
a Patre. Quare
cum aliis, cum
S. Othoni, ne
desereretur,
supplex factus
est.*

II.

Epistola, Eiusdem ad eundem, & eiusdem arguementi.

HENRICVS DEI GRATIA Romanorum Imperator Augustus Othoni Babenbergensi Episcopo gratiam & omne bonum. Scimus, quia legationibus filij nostri frequenter fatigaris, sicut nobis per tuum nuncium mandasti. Confidimus autem de tua bonitatis fide; quod nec precibus, nec minis, nec persuasionibus, nec blanditiis vnquam acquiescas nostris contra nos inimicis; sed semper fideliter nobiscum permanes. Quantaunque autem persecutiones ab inimicis nostris sustineas; nullatenus tamen terrearis, sed, certus esto quod te non deseremus siue in pace, siue in periculo, & fiduciam habeas in omnipotente DOMINO, quod nobiscum citò à presenti liberaberis periculo. Sicut ergò de te confidimus, & per nuncium tuum tibi mandauimus, ad diem, & locum, quem * condiximus, venire non dubites. Igitur per fidem, quam nobis debes, neque precibus, neque minis aliquatenus terrearis, vt ad filium nostrum transferaris, & ab omni Ecclesia, atque per omnes congregationes tibi commissas, orationes sine intermissione fac fieri ad DEVM pro nobis. Castrum etiam tuum ita diligenter custodiri facias, ne aliquis ex custodibus ab eo descendat. Nuncium etiam tuum ad consolandos mittas * Nurenbergenses.

At S. Otho, eduxit se, & par erat, cum Catholicis contra Schismaticos, non obstantibus blanditiis Henrici IV. pollicitationibus.

** Superiore Epistola. Iterat Herbispolis seu Wurzburghum.*

** Tunc ab exercitu filij obsessos.*

III.

Epistola, Eiusdem ad Eundem.

HENRICVS DEI GRATIA Romanorum Imperator Augustus Ottoni Babenbergensi Ecclesie Episcopo, gratiam, dilectionem, & omne bonum. Perfectus amor cum vtique domesticus cordis

cordis sit, non ad oculum tantum valet, non ad oculum spectat, non pendet ex tempore, per quem absentes quanto longius separantur, tanto arctius mutua pro se sollicitudine constringuntur. Nos certe absentis tui ampliorem, quam dum affuisti, curam gerimus; eodem quo te proueximus animo, cuncta tibi prospera cupientes; aduersa, etsi non accidant, quia possunt accidere, verentes. Vnde maximo nobis gaudio est, quod adhuc de rebus tuis optata comperimus, te videlicet ab Ecclesia tua honorifice receptum, grata omnibus responsionum habitibus & actu temperantia placuisse, & in praestandis beneficiis necessariam laudabiliter exhibuisse cautelam. Quae de te consulimus, hortamur & petimus, ut quod facis facias, ne primitias bonae famae, si manum remiseris, perdas, quia, bona inceptio sine fine; speciosi corporis instar est sine capite. Nemo te a delectu Ecclesiasticae secundum iustitiam utilitatis terrore detorqueat, precio flectat, suadendi felicitate melle seducat, quoniam tentatus his omnibus, si probatus fueris, facile omnia propulsabis. Si quid autem graue tuis viribus aestimabis, ad nos tibi proculdubio succursuros ex nostri differas occasione praecipi.

IV.

Epistola Eiusdem Henrici ad S. Othonem.

HENRICVS DEI GRATIA Romanorum Imperator, Augustus, * Babenbergensi Episcopo suo fideli charissimo gratiam & omne bonum. Cum DEI prouidentia & magnae pietatis eius consilio de nostro Regno ubique pacificato gauderemus, adueniunt nobis nuncij ex parte G. Ducis, & B. Comitis aliorumque fidelium nostrorum Marchiae Flandrensis, intimantes eos diutius non posse sustinere molestias Roberti Comitis, qui regnum nostrum inuasit, & ad ignominiam omnium, qui in eo sunt, sibi nostrum * Cameracensem Episcopatum usurpauit. Vnde, quemadmodum res hortabatur, nostros Principes conuocatos consulimus, & ab eis sapienter, re notata, constituimus

Videtur haec Epistola scripta paulo postquam S. Otho Episcopus Bambergensem intrerat. De quo mirio libri 1. de Vita S. Othonis.

** Nomen Episcopi non exprimitur in codice M. S. sed videtur esse Otho. * Sigeb. Anno 1102. Roberto Flandrensi*

M m 3 eorum

comite inque
tante urbē Ca-
meracū, Hen-
ricus Imp. con-
tra eum profici-
ciscitur. *sed pa-
rum profecit ob
hyemis asperi-
tatem, Si dicit
Sigeib. Erat hic
Robertus sedis
Apostolica ad-
distissimus. Ca-
meracenses
autem ad Hen-
ricū Imp. Schis-
maticam trā-
sierant. Hinc
Roberto causa
belli in illo. Ro-
berti factū pu-
blici literis col-
laudavit Pa-
schalis II. Papa.
Vide Baron.
Tom. XII. Anno
1102.*

*Misit Henricus
Legatos ad Pa-
schalē Pontif.
Anno 1105. Vi-
de Baron. Tom.
XII. nisi ad He-
ricum Iunio-
rem referre
velis, qui Spira
conuentum e-
git An. MCXI.
Vide Vrsberg.*

eorum consilio nos facturos expeditionem in Flandriam su-
pra tam præsumptuosum hostem; qui noster miles debet esse;
ne diutius de imminutione & dedecore Regni nostri impunè
superbiat. Hoc siquidem tam manifestum, & tam commu-
ne Regni nostri dedecus tibi fieri, sit tuum honorem diligis,
pescare debes corde tenus. Ut igitur fideliter hoc facias & pru-
denter, rogamus te sub spe remunerationis gratissimæ, & per
fidelitatem, quam nobis & regno debes, monemus, ut omni
occasione destructa sicut honor est regni atq; tuus, ad expedi-
tionem venias: sciens quod in proximo festo Sanctorum om-
nium Tungris iuxta Leodium conveniemus, parati super Flan-
driam equitare. Nec mireris mutatum esse aduentum no-
strum Radisponam, sicut intellexeras, quando nobiscum eras,
quia huius rei necessitas interuenit, & utiliter ad decus regni
firmiter est laudata ab omnibus nostris: expeditio nostra su-
per hostes in Flandriam.

V.

Epistola eiusdem Henrici ad S. Othonem.

HENRICVS DEI GRATIA Romanorum Imperator, Augustus, Otoni Babenbergensi dilecto Episcopo gratiā abundē, & omne bonum. Romā nostri nunciij rediēre, & DEI gratia ex parte maximā nobis lata & prospera retulēre. Mandant etiā nobis nostri fideles, quod tempus habemus acceptabile ut Romanæ sedis & reipublicæ consulamus. Quapropter necessariō nostros Principes conuocamus, ut inde, sicut iustum est, eorum consiliū & auxilium habeamus. Ad quod plurimum indigemus tuæ fidei præsentia, & tui consilij prudentia: quoniam & te corde tenus diligimus, & tibi de omni honore nostro, prout nobismet ipsis indubitanter confidimus. Confidenter igitur & intimè tuam rogamus dilectionem, ut die Veneris, post proximum festum S. MARIAE, venias ad nos Spiram, & ibi super his tuo & aliorum nostrorum Principum consilio ad DEI honorem & regni, & Chri-

Christianæ pacis statum tractabimus. Et hilariter facias hoc, sciens quod te citò dimittemus. Et * hoc libenter tibi pareamus, nisi tam alti negocij nos vrgeret instantia. Præterea ^{* f. In hoc} mandamus tibi, vt mittas pro Comite N. quem tibi commisimus, & eum nobis repræsentes.

VI.

Epistola Eiusdem Henrici adhuc Regis ad A. Episcopum Bambergensem.

HENRICVS DEI GRATIA Rex * A. sanctæ Babebergensis Ecclesiæ venerando Pontifici, suo scilicet dilecto nepoti, gratiã suam, & debitũ dilectionis donum, Si omnia vestra prosperitatis tenore diriguntur, vt iustũ est, congaudemus: & si quid aduersi vobis occurrerit, quod diuina repellat obumbratio, vt decens est, condolemus: & hanc eandem charitatis vicem vos ergã nos seruaturũ, non dubitamus. Quapropter dilectionis vestræ rogamus priuilegium, quia, quidam militiæ vestræ N. nomine misericordiam nostram & auxilium petens venit, vt sibi illam *havanſcarum* cum vadimonio, quam vobis iureiurando promissit, nostri amoris & rogatus causa dimittatis; vt ego ex parte mea vobis compensem, patremq; meum, vt & ipse vobis compenſet, instigem.

Videtur esse Albertus Comes à Bogen, qui Bamberg. Episcopatum tenuit ab Anno 1054 vsq; 1060. Et dicitur in Prodrogmo Annalium Bamberg.

VII.

Epistola eiusdem Henrici IV. Imp. ad Ruperpertum Episc. Bambergensem.

HENRICVS DEI GRATIA Romanorum Imperator Augustus Ruperto Babebergensi Ecclesiæ Episcopo gratiam, & omne bonum. Notum est tibi, quanto periculo tota fluctuet Ecclesia; quantus error in omni surgit Saxonia: quantaq; desolatione nobilis illa Metensis penitus destruitur Ecclesia. Et non solum

folùm ibi, sed & in diuersis partibus Ecclesia nostri diuiditur Imperij. Igitur consilio nostrorum fideiũ statuimus, fieri Moguntia colloquium in Dominico die ante proximum S. Andree festum. Huic colloquio omnes regni Principes nostri fideles inter sunt: Et præterea omnes, quorũ nobis vtilis declaratur aut fides, aut cõsilij prouidẽtia. Ad quod venire te, quã intimẽ rogamus, quia nullatenus tam ardua negotia regni, & diuisio Ecclesie coadunari poterit, sine tua maxima sapientia, & egregio cõsilio & fide, quæ hactenus nobis frequẽter in necessitatibus, & in huiusmodi cõtrouersis regni, prout nos volumus, & res exegerat, prestò fuit. Ad quod Colloquiũ omnes Saxones nostri fideles veniẽt, rogantes summopere, nos in Saxoniam venire, & hos novos errores cõponere. Metenses autẽ è cõtrario Metim clamant nos transire; quatinus illic tandem pax & securitas reddatur Ecclesie. Nos quoq; inuitante Archiepiscopo, Colonia natiuitatem Domini celebraturi sumus; & idcirco statuimus hoc Colloquiũ ante fieri, vt huiusmodi diffensiones regni prius cõponeremus; quã nos in remotiora transiremus loca. Sed idcirco prædictam expeditionẽ distulimus, quatinus communi omnium nostrorum consilio, quæ nobis agenda sint, considerentur. Ergò rogamus te, per eam, quã compater nobis effectus es, dilectionem; ne te corporis aegritudo, vel quælibet alia res impediãt, quin ad præfatũ Colloquium tempore statuto venias; & ibi iuxta magnam sapientiam & solitam fidem tuam de nostra & regni vtilitate, quæ necessaria sunt, nobiscum disponas.

VIII.

Epistola eiusdem Henrici ad eundem.

HENRICVS DEI GRATIA Romanorum Imperator Augustus Ruperto Babebergenſi Episcopo gratiam, & omne bonum. Quoniam semper nobis fuisti fidelis, quemadmodum debuisti, & nostrum honorem sicut vir sapiens & fidelis egregius retinere & amplificare studuisti; grates tibi quã maximas referimus, & inde

inde procul dubio scias dignam tibi facere remunerationem intendimus. Tuam igitur rogamus fidelitatem confidenter, vt beneficio, quod fuit * Ou. diuitis nullam promissionem vel concessionem alicui facias, donec nobis loquaris, aut inde nostram sentias certis literis voluntatem. Si enim hoc attenderis, nos faciemus propter tuam charitatem, quod nos rogasti in tuis literis: Et tu stude honori nostro, sicut in te confidimus providere.

* In M. S. v.
ser. Vdonis.

IX.

Epistola eiusdem Henrici ad eundem.

HENRICVS Dei gratia Roman. Imper. Augustus Ruperto Babeburgesium Episcopo gratiam suam & omne bonum. Nouit optimè dilectio tua, quāto tēpore, quā optima fide nobis seruerit Ou. & hlius eius G. qui nuper miseranda omnibus bonis, quia immatura, morte recessit à seculo. Vrget itaque nos tam humanitatis compasio, quam iustitiæ necessitudo, vt in paruulos eiusdem G. auitæ & paternæ seruitutis memores simus, & orbitati eorum debitæ pietatis suffragio consulamus. Vnde, te sollicitè commonemus, & summis precibus obsecramus, vt filio eius Patris beneficium benignè pro respectu Dei, & nostra interuentioe concedas, nulla hoc differens occasione, nulla excusans, vel abnuens ratione. Comendationem autem pueri vsque in presentiam nostram vt differas rogamus, sicut de nobis curas,

Nr Epi-

Epistola eiusdem ad eundem.

HENRICVS Dei gratia Imp. August. Ruperto venerabili Episcopo & dilecto compatri gratia suæ optimam voluntatem. Quia in custodia Babebergensi per effectum operis nostram implesti voluntatem; magnas tibi grates, sicut optimo fideli nostro referimus. Quod superest, rogamus, & firmiter tibi præcipimus, vt prohibeas, ne eiusdem Ecclesiæ custos alicuius inde aut calumniam in bonis suis patiatur; & illos, qui se de illa custodia beneficiatos asserunt, Episcopali autoritate constringe, beneficia de ipsorum manibus excute, & restitue. Nam id Principum nostrorum decreto indultum atque concessum & confirmatum est, vt nullus Præpositus, vel custos Ecclesiæ, potestatem habeat quidquã de bonis Ecclesiæ in beneficium alicui præstare: Et, si factum fuerit, irritum haberi.

Epistola eiusdem ad eundem.

* Compatri,

HENRICVS Dei gratia Romanor. Imp. August. Ruperto Reuerentissimo, & * patrino suo in Christo dilectiss. gratiam suam, & plurimam in Christo salutem. Cùm præ omnibus maximam habeam in te fiduciam, miror, quod totiens te pro vna eademq; re rogavi, & nihil mihi dignum pro mea spe respondi; præsertim cùm ita nihil vnquam ita sit arduum, quod putauerim abs te mihi denegari. Sed & adhuc iteratas preces ingeminando identidem dilectionis tuæ dulcedinem velim exoratum; vt de custodia Ecclesiæ tuæ inclinatus mihi aurem præbeas, & eam mihi per præsentem nuncium transmittas. Præterea, quia Comes Ou, obiisse dicitur; non aliter te rogo, quam vt reuocem tibi in memoriam, si quid pro amore & voluntate tua, fecerim; ita vt apertè in hac petitione experiar, quæ

quantum me diligas: Necte rogo, nisi talia, quæ honori, & proficui tuo erunt profutura. Rogo inquam, vt beneficia, quæ ex te habuit, nulli promittas, nec aliquid inde facias, sed totam ipsius rei actionem differas vsque ad nostram vtriusq; ad inuicem præsentiam.

XII.

*Epistola Ruperti Episcopi Bamberg. ad
Henricum IV. Imp.*

HENRICO desideratissimo Romano Imperatori, Augusto; Rupertus Dei gratia id quod est cum vniuersa congregatione Babebergenſis Eccleſiæ, ſeruire obsequium, & ſine intermiſſione conſtantiam orationum. Maximas veſtræ pietati gratias referimus, magis que in dies pro veſtra ſanitate & Imperij ſtabilitate orare nõ ceſſamus: quoniam omnes petitiones noſtras benignè ſuſcipitis, miſericorditer in neceſſitate ſubuenitis, noſtris que fratribus honores, dignitates, beneficia impèdendo, vniuerſum clauſtrum noſtrū honoratis. Prædium autem pietatis veſtræ, quo noſtrum ſtipèdium adauxiſtis, partim veſtri, partim miniſteriales Domini N. inuaſerunt, veſtram eleemoſynam ſub veſtro ſingulari patrociniõ nobis penitus abſtulerunt. Nos profeçtõ nihil ipsis, nihil aliis quibuslibet in beneficium de eodem prædio conceſimus, ſed in perpetuam veſtri nominis memoriam noſtris vſibus ordinauimus.

Nunc igitur nos omnes communiter veſtram imploramus benignitatem, quatinus Imperiali veſtra legatione inuaſorum illorum audaciam retundatis; qui veſtrum Imperiale decretum tranſgreſſi ſunt, quod indiſſolubiliter conſtituiſtis, vt prædium illud nec à nobis, nec ab aliquo Præpoſito vlli hominum in beneficium poſſet concedi; ſed pro ſalute animæ veſtræ, noſtræ deſeruiret in perpetuum neceſſitati. Itaque veſtra Imperialis legatio efficiat, quatinus modò prædicta præda nobis reſtituatur, ac deinceps nullus fratrum edictum tranſgrediatur.

Nn z Epi-

*Epistola eiusdem Ruperti ad eundem
Henricum.*

Esiderantissimo Domino suo Heinrico serenissimo Romanorum Imperatori Augusto; Rupertus Dei gratia Babebergensis Episcopus, cæteri- que sui fideles Nurenbergenses cum instantia orationum seruire in omnibus obsequium. Sicut in omnibus vestris negotiis ego Rupertus deuotissimum me semper exhibui, sic etiam vsque in finem maiori quoque studio in omnibus vestræ obediã voluntati. Et quidquid per Dominum G. mihi iniunxistis, omni circumspẽctionis diligentia ad vestram voluntatem perficere studeo. Perfecæ verò dilectionis ardore nullatenus celare vos audeo, tam amicos, quàm inimicos noua quædam machinando confederari. Et valdè necessarium est, vt quantocyus ad nos redeatis. quoniam præsens corpore facillimè potestis vniuersa ad vestram voluntatem componere, quæ vestri absentia in incorrigibile malum formidamus excrescere.

*Epistola Ecclesie Bamberg. ad Henricum
Imperatorem.*

Serenissimo Domino suo Heinrico Imperatori Cæsari Augusto Babenbergensis Ecclesia, speciali quadam fidelitate sibi semper suisque antecessoribus deuincta, fidele & stabile seruitium cum deuotis orationibus.

* Henrici III.
cui cognomen
Nigro.

Gratias agere diuinæ bonitati non desistimus, qua inspirante, clementia vestræ dominationis, more & exemplo Patris vestri, piissimæ memoriæ, nos & locum nostrum benigno fauore, & quasi singulari quodam affectu hætenus dignata est
respi-

respicere & confouere. Vnde solita pietate vestra confisi, dispoliati, & immoderata rerum nostrarum deuastatione penè iam desolati, genibus vestra commiserationis cum lacrymis, & querelis per nimium necessariis prouoluimur. Si quid enim ab hostium immanitate relinquitur, hoc totum à vestris ministerialibus quibusdam vbique deuastatur: vbicunque possunt, sine respectu Dei & vestri. Quorum illi quidem qui apud HAMERSTEIN præsident, octo carradas vini nobis hoc anno abstulerunt. Oleum autem, quod ad Quadragesimale tempus deputatum, M. cum præter eum deferretur, ex toto præripuit. Porrò R. cum suis complicitibus omnia nostra suæ domui contigua, vsq; ad desolationem deuastauit. Ecce qualia nos vestri à vestris patimur: sed adhuc peiora veremur: nisi Deus, & vestra iussione auctoritas quanto cyus subuenire dignetur. Rex regum, & Dominus dominantium, vitam & honorem vestrum, Serenissime Domine, prout expetit necessitas totius Imperij, prolongare atque conseruare dignetur.

XV.

Epistola Ecclesie Bambergensis ad Adelbertum Archiepiscopum Moguntinum.

Adelberto sanctæ Moguntinæ sedis Archiepiscopo, & Romanæ sedis Legato, sanctæ Babenbergensis Ecclesie Clerus reuerentiâ cum dilectione, & obedientiam cum humilitate.

Primùm quidem Domine, gratiarum actiones vestrae paternitati referimus, & à Deo retributionem vobis postulamus, quòd in tantis negociis regni occupatus, aurem vestram à clamore nostro non auertistis; sed auxilium vestrum in tribulatione nostra, nobis affore, promissistis. Quæ beneuolentia nullis meritis nostris exigentibus nobis exhibita, nos adeò paternitati vestrae alligauit, vt nunquam eiusdem beneuolentiæ ob-

Nn. 3. liuisci

siuisci decreuerimus. Ex promissione itaque vestra, quam per Legatum nostrum audiimus, in specie adducti, iterum atque iterum ostium misericordiae vestrae pulsamus, & pedibus vestris prouoluci oramus, ut causam nostram, quam tractandam, pro gratia vestra, suscepistis, sicut vobis moris est, pro honore vestro, tum pro dilectione, Episcopi nostri, tum pro nostra semper mansura deuotione, perfecte & integre terminetis.

Nouerit autem Paternitas vestra, quod milites Domini N. imò exactores eius, fratrem & dispensatorem nostrum, & Sacerdotem Dei inhumanissime, & sicut eos decebat, tractauerunt, & tandem omnibus rebus suis & nostris retentis, scilicet VII. palafidis, & XVI. marcis, quibus nobis vinum comparandum erat, & quod sine lacrymis reminisci non valemus, vestibus omnibus vsque ad verecundam nuditatem abstractis, infirmum, & vix baculo innisum, peditem abire permiserunt. Sunt autem nomina eorum, qui hoc fecerunt, N. & N. & N. Caterorum verò nomina modo exciderunt. Quod nos Domine (quia oculi totius regni ad consilium prudentiae vestrae, & ad auxilium potentiae vestrae respiciunt) vestrae gratiae committimus; tanto de vestra misericordia praesumantes, quanto post hac, praeter omnibus, vobis volumus esse deuotiores.

XVI.

Epistola Adalberti Archiepiscopi Moguntini ad S. Othonem Episcopum Bambergensem.

De hoc Adalberto seu Alberto, lege Seruarii lib. 5. Rerum Mogunt. loquitur de Excommunicatione lata in Henricum V. maxime Anno 1116.

Adalbertus Dei gratia Moguntinus Archiepiscopus, & Apostolicae sedis Legatus, Venerabili fratri Othoni Babebergensi Episcopo salutem in Domino. Excommunicationem, quam, communicato fratrum & Principum consilio, in inuasorem Regni fecimus, iam dudum fraternitati vestrae per literas nostras significauimus; Sed, quia dubitamus, vtrum ad vos peruenerint

sint literæ; audiimus enim, quod Ecclesia vestra, velit eas ignorare; Mittimus iterum præfentes apices, monentes, ut, quod fecimus nos, & vos faciatis, & per omnes Ecclesias vestras ipsum iniquitatis auctorem cum fautoribus suis à communione Christiana, & omni diuino officio arceri præcipiatis.

XVII.

*Epistola eiusdem Adalberti ad S. Othonem
Episcopum Bambergensem.*

Adalbertus Dei gratia, sanctæ Moguntinæ Ecclesiæ licet indignus, & humilis minister Ottoni dilecto & venerabili fratri suo Babenbergensi Episcopo fraternam in Domino dilectionem & orationes. Fraternitatem vestram coram Deo, & hominibus hæcenus laudabiliter vixisse, & contra hæreticos, tempore huius schismatis, plurimum desudasse pro Ecclesia, nulli penè dubium est. Quanto igitur zelum vestrum erga Deum, & Ecclesiam * feruentiorem dudum esse cognouimus, tanto magis nunc miramur, quod tamen salua fraterna charitate dicimus, vos Deo & Ecclesiæ minus deuotum existere, & quodammodo refrixisse: cum iam magnum ostium nobis apertum sit recuperandæ vnitatis Ecclesiasticæ, cum iam bonum certamen nostrum, Domino cooperante peruenerit ad finem, & nunc quàm maximè vobis & omnibus orthodoxis summo opere satagendum sit, ut, quod dudum à nobis est inchoatum bene, votiuum in Dei nomine sortiatur effectum.

** Vide Annot.*

Dilectioni vestræ pridem significauimus, ut sanctæ Apostolicæ sedis Legato, & fratribus nostris Coëpiscopis vestris, ac cæteris Catholicis Principibus in loco, qui dicitur *Pleselt* concurrere velletis, & *Virzeburgensis* * Episcopi vnà nobiscum interesse ordinationi. Ad quam vtique prompto & acri animo, etiam non rogatus venire debueratis; non solum quia Coëpiscopus, sed etiam quia conciuis vester est, & iure propinquitatis ipsum quodammodo familiaris & specia-

** Ruggeri contra intrusum Gebhardum. Est autem Ruggerus, ordinarius Anno 1122*

lius

lius diligere debetis. Sed, quia venire neglexistis, Dominus Cardinalis vsque ad satisfactionem à diuino officio, cæteris consentientibus, vos suspendere voluit. Nos autem pro singulari amore, & reuerentia vestri, ne quid durius contra vos diffiniri deberet, vix obtinuimus.

Nunc itaque fraternitatem vestram rogamus, & ex auctoritate Domini Papæ, & Apostolicæ sedis Legati, & nostra præcipimus, vt vniuersali Concilio in natiuitate sanctæ Dei genitricis Moguntia celebrando, omni amputata occasione vestram exhibeatis præsentiam; vt ibi & Domini Papæ legationem cognoscatis, & de statu Ecclesiæ vnâ nobiscum in commune consulatis. Si qui verò Episcoporum huic sancto Concilio interesse neglexerint, sciant se ex auctoritate Domini Papæ, & Apostolicæ sedis Legati, & totius Concilij synodalis sententiæ, qua huiusmodi præsumptores feriendi sunt, modis omnibus subiacere.

Annotatio in XVII. Epistolam.

Aussam huic epistolæ scribenda dedit consuetudo S. Othonis, qui in tanta rerum omnium turbatione, quantum consequi poterat, publico abstinens, suæ Ecclesiæ res curabat. Quod nonnulli tam Catholicæ; quàm schismaticæ partis ægrè ferebant. Clarè hoc testatur Urspergensis, qui ista. Anno Domini M. C. XIV. Dominus Imperator (Henricus V.) Naralem Domini Babenberg cum summa magnificentia, copiosaq; Principum multitudine celebrat: Et hoc simpliciter, quia virum Dei Ottonem inibi Episcopum, propter quadam iam orientia in Regno scandala, Curiam frequentare renuentem, ex parte suspectum habebat. Ipse verò transitorius pro Concordia Ecclesiastica non parcens, beneficiis indefessè animositate Regis gloriose dequirit.

Idem Urspergensis. Cæteris, qui aderant, &c. ad Curiam venire Babenberg Nonis Maij (M. CC. XXIV) indicebat (Henricus.) Factus est itaq; conuentus idem non modicus, &c. Quibus singulis necessarios sumptus vel ex toto, vel ex parte ministrabat venerandus Episcopus

scopus Otho, præter publicum atque constitutum antiquitus Imperatoriae
Majestati, quod Aulicis etiam importunius exigebatur seruitium. Ab ipsis
denique Pater idem notabatur rarius quam ceteri præsules Palatium visi-
tare; ipse vero Monasteriis constituendis & restaurandis, eleemosynis dispen-
sandi, orationibus inuigilandi, ceterisque, tam practica, quam theoretica stu-
diis insinuandis sese maluit occupare. Nec deerant, qui id inuidiæ causa
miserantes publicis potius functionibus impendendum iudicarent; sicque Cæ-
saris animositate contra virum Dei commouere tentarent. Sed quia Do-
minus custodit omnes diligentes se, & vias peccatorum disperdit, iste rebus
transitoriis pro tempore non parcens, miro modo, quamuis vndique regiones
stringente penuria, sufficienter omnibus ministrando bonitate malitiam
vicit, non ficta charitatis officio, totius in se Regni beneuolum affectum com-
meruit. Hæc Vrspergensis. Non semper tamen publicis absti-
nuit. Nam Anno M. C. V. cum cæteris Romam legatus missus
est pro Henrico V. contra Henricum IV. Et Anno M. C. XXI.
transactioni Catholicorum & schismaticorum ad Moguntiam
interfuit: & ad Principes Noricos transactionis indicandæ
causâ legatus abiit. Et tandem pacem inter Ecclesiam & Impe-
rium Anno M. C. XXII. in ita chirographo suo confirmauit.

XVIII.

Epistola Episcopi Halberstatensi ad
S. Othonem.

TOTUM, Domno suo Venerabili sanctæ Baben-
bergensis Ecclesiæ Pontifici * N. per misericordiam
Dei Halverstatensis Ecclesiæ [Episcopus] si quid est,
quotidianum laudabilis vitæ incrementum. Si re-
rum vestrarum status prosperitate fruitur, si condignè morum
ac vitæ compositioni concordat, vobis, vt decet, congaude-
mus: si non, condolemus. quia id ipsum de fidelitatis vestræ
excellentiâ speramus, & certum habemus. Si ergo rerum no-
strarum statum scire cupitis, vt amico, cui maximè confidi-
mus, cui fluctuantis nostræ anchoram, ingruente tempestate,
infigimus, vt amico inquam, quem post Deum vnicum ac cer-
tissimi

* Videtur leg.
O. & sit Orbo,
de quo Cræcius
lib. 6. Metropol.
cap. 11. de quo
Epist. seq. Ho-
norius Pörsfen.

Oo

tissi

ctissimum imbecillitatis nostræ sustentaculum esse, non diffidimus, dilectioni vestræ intimamus. De proxima ista, quam nostris, expeditione, in qua ob honorem regni & Ecclesiæ diligentius cæteris laborauimus, reuersi, domi vbi pacem & concordiam, vbi tranquillitatem & recreationem inuenire debuimus, odium & discordiam, schismata & intestina bella, peccato heu nostro exigente, inuenimus. Aduersarij enim nostri N. & N. Ecclesiæ nostræ Canonici, qui & prius nobis aduersabatur, quibusdam solitæ fraudis industria collectis, inter quos N. nominatissimus, & quasi primicerius, iterum in nos insurrexerunt, cleroque conuocato, lacrymabilia & inaudita crimina, quæ, Deo teste, nunquam commisimus, in faciem nobis obiecerunt; inter quæ, electionem nostram non fuisse Canonicam ideoque & consecrationem nostram asserunt esse irritas, insuper quoque & simoniam nescio quam N. nobis imponit, quam se Canonica auctoritate statuto tempore probaturum asserit.

Nos ergo tanta, tamque inaudita infamatione perculsi, Moguntinæ sedis Archiepiscopo rem omnem scriptis aperuimus, huiusque rei consilium, & auxilium quæsiuimus. Qui literis ad Ecclesiam nostram directis, omnimodis nos excusauit, electionemque nostram iustam & Canonicam fuisse comprobans, criminatores nostros reconciliari nobis condigna satisfactione præcepit. Illi verò obstinationi suæ iussa Archiepiscopi postponentes, nec non & Magdeburgensis Archiepiscopi, qui ad sedandam hanc motionem regio iussu aduenit, mota spernentes, adhuc in conspirationis suæ recordia persistunt. Quapropter aram misericordiæ vestræ amplectentes ad vos confugimus, debitumque clementiæ vestræ auxilium humiliter imploramus. Quidquid enim alij faciant, vestrum est ex gemino charitatis vinculo nobis assistere, labantesque brachio virtutis vestræ sustentare. Proinde rogamus quatenus literas vestras ad Metropolitanum dirigatis, & vt in causa nostra diligens esse velit, causa vestri efflagitetis. Rogamus quoque, vt vbiunque Concilium pro huius rei discussione conuocetur, vos adesse velitis.

Epistola Honorij Pontificis ad Othonem Episcopum Halberstattensem.

Honorius Episcopus servus servorum Dei, Venerabili fratri Ottoni Halverstatensium Episcopo, salutem & Apostolicam benedictionem.

Grauis ad nos de persona tua querela peruenit. Accepimus enim, quoniam Halverstatensem Episcopatum per laicalem violentiam, & quod detestabilius est, per simoniacam hæresin occupasti. Quantum autem flagitiosam istam pestem simoniacæ hæreseos sancta Dei Ecclesia abhorreat, Petrus Apostolus in principio nascentis Ecclesiæ manifestat, quæ Simonem Spiritum sanctum vendere volentem cum sua pecunia condemnauit. Si ergo huius sceleris te reum esse cognoscis, satius est, ut cedas, & delictum tuum in hac vita penitentiâ, quam ante oculos districti iudicis iudicandus appareas. Datum Beneuenti XV. Kal. Nouemb.

Epistola Babebergensis Ecclesia de Hermanno ad quendam Episcopum.

Reverendissimo Episcopo, & in Christi membris valde honorando E. tota Babebergensis congregatio deuotissimam seruitutem cum perpetua orationum constantiâ.

Susceptis literis sanctitatis vestræ, quibus animum vestrum graui admiratione pulsari dicitis, quod rem tantam, & tam inuisitatum priuata quasi temeritate præsumpsimus. Omnino intelleximus, totum negocij tenorem longè aliter vobis, quam res esset, innotuisse. Quamobrem, ut & discipline Ecclesiasticæ apud nos illibata integritas, & totius actionis veritas, semotâ omni falsitatis nebulâ, elucescat; rem gestam, quantum

Pro huius epistola clariore intellectu lege Greg. VII. Pontif.

Lib. 2. Registri epist. 76. Et lib. 3. epist. 1. 2. 3. Et lib. 1. epist. 84.

tum Epistolæ modus patitur, breuiter vobis exprimere tentabimus.

Cùm pro persona, qua de agitur, diram infamiam simoniacæ hæreseos, execrabilemque confusionem euidentissimi periurij ab omni Ecclesiâ sustineremus; & omnes ferè vestri Ordinis, Episcopi scilicet & Archiepiscopi, publicè, ipso Rege audiente, omnia Christi Sacramenta prophanari deplorent, & chrisma, corpusque Domini, quod ipse confecerat, velut immunditias menstruatae exhorrent: Gradus etiam Ecclesiasticos, quos ille instituisset, detestabili illusionis deumbratos asserent: malû enim inscitæ, quod in eo, quantum sit, vos optimè nostis, ad immanitatem aliorum, licet intolerabile, leue ducebamus.

*De Hermanni
huius inscitia
lepidam histo-
riolam refert
Bruno in suo
Commentarij
de Bello Saxo-
nico.*

Hæc itaque, aliaque id generis infinita, quæ verecundia modestiaque nostra, Deo teste, dissimulat, cùm iam ecce in decimum annum tristissima patientia pertulisset; tandem aliquando tacti dolore intrinsecus, & planè diuinitus admoniti, humiliter nos ad pedes illius abiecimus, obsecrantes & obtestantes; vt, quia vocatus ad Synodum sedis Apostolicæ fuisset, si in innocentiam suam confideret, iter arriperet; & tam se, quàm nos tam detestabili opprobrio, tanquam immani periculo liberaret: aut, si aliud sibi conscientia sua suggereret, tum verò per timorem Dei, vt sibi, nobisque alia ratione consuleret. Et ecce, dum hæc agebatur, Deo sic ordinante, superuenit Dominus Metropolitanus. Cui, dum omnia retractata fuissent; & ipse querelas nostras, vt pote omnium gnarus, plurimum accumulasset, tandem ipsius auctoritate id statutum est, illo nostro approbante, atque etiam obsecrante; vt ex Collegio fratrum duo, vel tres Romam irent, in quorum præsentia se ab impositis criminibus secundum Canonum statuta, expurgaret. Quod nisi factum fuisset, iam vltra nullam obedientiam à nobis postulaturum, aut aliquod Episcopale ius sibi inter nos vendicaturum. Ipse vltroneus sacrosanctè se obstrinxit. Atque hæc domi acta sunt.

*Archiepiscopus
Moguntinus
Sigfridus.*

Eccè autem Romæ, dum terminum vocationis suæ superse-
disset, & vix interuentu quorundam officium suum, quo pri-
uandus

mandus erat, usque in diem Palmarum, quia tunc venturus sperabatur, obtinisset, cum verò & has inducias frustrasset, tum Dominus Papa in ipsis Albis, Cardinalibus suis in vnum congregatis, præsentem Archiepiscopum nostro, qui illuc inopinatus aduenerat, assidentibus etiam reuerentissimis nostratibus Episcopis, VVirziburgensi & Metensi; ibi, inquam, Papa ipsum Archiepiscopum, aliosque nostrates terribili obtestatione conuenit; vt, quæ de Babebergensi Episcopo verè sibi comperta essent, edicerent. Tum Archiepiscopus, cum ab omnibus vltro citroque fuissent ventilata, verè & absque omni controuersia, eum Simoniacum pronunciauit; in tantum, vt grandem suæ ipsius pecuniæ in id facinus expensam diceret. Omnibus, qui aderant, ipsum vno ore succlamantibus. Ita negotium diffinitum est; vt, si ipse noster Romam perueniret, ibi suæ causæ sententiam exciperet. Sin verò retrogradus fieret; tum Archiepiscopus ex præcepto Domni Papæ, Clero populoque Babebergensi denunciaret; ne vllam sibi obedientiam, vtpote damnato, exhiberent, omnemque eius communionem & confortium, vt planè Simoniaci declinarent. Atquæ hæc Romæ acta sunt.

Interea noster cum fiducia cuiusdam intercessoris sui, quem ingenti pecunia redemerat, quemque infinitis variarum specierum opibus ad explendos Romæ cupiditatis hiatus præmiserat; dum illius, inquam fiducia, propius Romam accessisset, ita vt vix bidui iter restaret: ibi tristi nuncio rei gestæ perculsus substitit. Fratres verò, qui cum eo venerant, quasi testes innocentiae ipsius astituri, Romam progressi; cum literas Fratrum Papæ obtulissent, post multa, quæ longum est persequi, id demum ab eo mandatum accepere, vt, si ipse ad suscipiendam sententiam Romæ se non præsentaret, Fratres eum omninò excommunicatum scirent, atque ab omni eius contagione, nisi secum perire mallent, præcauerent. Hæc vt executi sumus, teste ipsa veritate, ita domi forisque gesta sunt.

Quid ergò hîc à nobis abusuè factum quisquam probauerit? Quid, inquam, hîc factum, quod religiosi, & serui Dei

tantopere mirari, & non magis summpere lamentari debeant? Nam quid taciturnitate nostra decênali patientius? Aut quid tandem suggestionem nostram, quæ lacrymis, gemitibusque insinuata est, humilius? Quid autem disciplinæ Ecclesiasticæ congruentius? quàm, ut tantorum malorum exitus, & remedium, consensu & rogatu ipsius consilio & auctoritate Metropolitanæ à sedi Apostolica peteretur? Nam quod Reuerentia vestra nos monet, ut vos in partem consilij admittamus; nõ vos in partem consilij admittimus: quin imò totum consilium vobis secundum ea, quæ gesta sunt, committimus; certi omninò, prudentiam vestram terminos Patrum, aut decreta Spiritus sancti nullatenus excessuram.

Quòd autem in spe absolutionis illum adhuc esse dicitis; hanc profectò & nos ei à Deo Patre misericordiarum omnibus votis exposcimus: quæ tamen nulla vnquam esse poterit, nisi ab renunciata peste, qua tenetur. Nam, ut beatus Gelasius ait; *Christum mortuos suscitasse legimus; in errore positos absoluisse, non legimus.* Porro, quod cum bono recompenfaturum, si quid nos læsit, promittitis: absit, absit, ut eum aliquo carnali, aut priuato, quod verba vestra subinnuunt; sed verè perfectò, & spirituali odio persequamur: quo & ipse se, si sapit, maximè omnium * persequitur. Quod autem priuatis & publicis fortunis nostris & periculis consulendum esse admonetis, nihil horum inopinatum, nihil improuisum nobis occurret: Et Deo gratias, si inter eos computabimur, de quibus scribit Apostolus; *Vobis datum est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed ut etiam pro illo patiamini.* Et ad Hebræos; *Rapinam, inquit, bonorum vestrorum cum gaudio suscepisti, cognoscentes vos habere meliorem & permanentem substantiam.* Vbi & magnificè nos exhortans subiicit; *Nolite itaque amittere confidentiam vestram, quæ habet remunerationem.* Porro, quod in calce literarum dicitur; *si emendatus recipietur*; id verò est omni admiratione stupendum. Cùm enim, si emendatus fuerit, non sit Episcopus, quomodo & recipietur? Aut, si emendatus fuerit, cùm sit excommunicatus, quomodo recipietur?

* Persequi debet, forte.

Phil. 1.

Hebr. 10.

Ibid.

En longius, & breuius, quàm vellemus, paternitati vestræ respondimus: veruntamen sapienti sat dictum est. Nunc ergo per Christum vos rogamus, vt ipsi Christo supplicetis; quatinus Ecclesiam, tam periculosè fluctuantem placito sibi pastore maturè componat & gubernet. *Multum enim valet deprecatio iusti assidua.* Et benè nostis, quàm gratum, acceptumque illi sit; quando pro suo sibi corpore, quod est Ecclesia, suum sibi corpus per inestimabile mysterium offertur. Omnem fraternitatem sub vobis & vobiscum Deo seruientem, omnium humilitas vnicè in Christo saluat.

XXI.

*Epistola Adelberti ad Ottonem Babenbergensem de * Gebhardo Herbipolensi Episcopo.*

** Fuit at hinc ab Henrico V. Imp. in illam sedem intrusus Anno 1122.*

Adelbertus sanctæ Moguntinæ Ecclesiæ humilis minister, & Apostolicæ sedis legatus, venerabili & in Christo dilecto fratri & Coepiscopo, Domno Ottoni salutem & obsequium fraternæ dilectionis. Tribulationes & destructiones Herbipolensis Ecclesiæ, quæ & quantæ sint, quamdiu durauerint, iam dudum discretioni vestræ innotuit; quæ vsque adeò multiplicatæ sunt; nisi in breui eis provideat omnipotens & misericors Dominus; quod in proximo Ecclesia illa omnimodis annihilabitur. Vnde, si facultas suppeteret, vestræ fraternitatis præsentiam & consilium potissimum desiderarem conuenire, & de ipsius reformanda pace & religione, quantum diuina misericordia concedet, sollicitius tractare. Siquidem Fratrum, qui nobiscum sunt, & quos præsentialiter, vel per literas nostras conuenire potuimus, tale est consilium. Quoniam venerabilis frater & Coepiscopus noster * Rogerus viam vniuersæ carnis ingressus est, in hoc Ecclesiæ illi provideamus, vt promouendo Fratrem illum Gebhardum, dispersa illius Ecclesiæ dispensatoriè potius recolligamus, quàm alium super imponendo grauitè quidem disper-

** Rogerus legitimus Ecclesiæ Verburgensis Episcopus.*

dispersa funditus extirpari permittamus. Quocirca fraternæ vos commonemus charitate, ut præsentiam vestram conuentui Fratrum nostrorum, quos in id ipsum conuocauimus, in proximo festo B. Lucae velitis repræsentare; vel, si id minime valueritis adimplere, consilio, quod Spiritus sanctus vobis dictauerit, cōsensu vestri literas non differatis transmittere. Valere, & in orationibus vestris nostri memoriam facite.

XXII.

*Epistola Honorij Pontif. de eodem
Gebhardo.*

Honorius Episcopus seruus seruorum Dei venerabili fratri Adelberto Moguntino Archiepiscopo salutem & Apostolicam benedictionem. Super causa Gebhardi, de quo nos rogauit tua fraternitas, fratrum nostrorum Episcoporum & Cardinalium consilium requisuimus. Ex eorum ergò deliberatione pronisum est, quod in Herbipolensi Ecclesia Gebhardus idem non debeat ulterius Episcopatus apicem obtinere. Data Lateranis. IV. Non. Martij.

XXIII.

Epistola Adelberti ad Ecclesiam Herbipolensem de eodem Gebhardo.

Adelbertus Dei gratia sanctæ Moguntinæ Ecclesiæ humilis minister, & Apostolicæ sedis legatus, dilectis in Christo filiis VVirzeburgensis Ecclesiæ Prælati & subditis Clero & populo, esse in Christo cor vnum & anima vna. Condolentes ex corde Ecclesiæ vestrę tot iam ac tantis tribulationib. attrita, exhortamur vos in Domino, ut simplices & inanimis in domo Dei ambulare satagatis. quia scriptura teste; *in scissura mentium Deus non est*; Et quacumq; mala vos adinuerunt, ex discordiæ radice processerunt. Vnde oportet, ut ad hanc extirpandam diligentius inuigiletis, Deumq; & singuli, & in commune precemini, quatenus

tenus misericordiæ suæ oculis vos respiciat, & talem finē diurnæ calamitati vestræ imponat, ne deinceps talis oppressio- nis periculum vobis incumbat. Concordia siquidem, sicut sæpe audistis paræ res crescunt, discordia magnæ dispareunt, quod quia manifesto experimento didicistis, commonemus vt tanti mali perniciem deuitare studeatis.

Ne verò voluntatis nostræ ignorantia vos in aliquo commoueat, vel diffidere faciat: nouerit pro certo dilectio vestra, nos idem sentire, quod omnes Catholici de vestra sentiunt Ecclesia, id ratum tenere quod Romana sanxit, & denunciauit auctoritas: cuius terminos nec debemus, nec volumus transire. quia, hæreticum constat esse, quisquis Romanæ Ecclesiæ etiam in tam iusto iudicio non concordat. Quod si ad eò nos concordēs in iustitiæ causa perpenditis, vt locum vestrum ab inuasiōe impetitoris alicuius, si quis fortè emerferit, defendere confidatis, in nomine Domini, quidquid vobis gratia eius inspirauerit, confidenter aggrediamini: si quo minus, salubriori & propensiori consilio res tractetur. quia, consulta & considerata dilatio, licet grauis & onerosa sit laborantibus, plus tamen utilitatis solet asserre, quàm festinata, & indiscreta rei præcipitatio. Cupientes autem in omnibus, vobis esse prouisum, nihil aliud audemus ad præsens persuadere: ne, si fortè res in contrarium cesserit, quod Deus auertat, omnem culpam in me, quasi auctorem, refundatis.

XXIV.

*Epistola Ecclesiæ Virzburgensis ad Eccle-
siam Bambergensem, de eodem
Gebhardo.*

DOmno L. Babenbergenſi Præposito, Decanoque L. & cæteris confratribus eiusdem Ecclesiæ, VVirz- burgensis Ecclesiæ quidquid charitatis & obsequij valet esse in Domino. Nostis charissimi, (neque enim ignorare potest vestra prudentia quod multorum aures & præcordia longè lateq; concussit) videlicet quanta tē-
Pp pestatis

pestatis procella, quàm vehemens & intolerabilis calamitas Ecclesiam nostram oppressit. Ad quod, dum vestræ compassionis affectum specialiter debemus habere; quod etiã remotissimæ & ignotæ Ecclesiæ nobis pro Christo offerunt, nimis aliena mente nobis videmini abnegare. Ecce enim, quod sine graui gemitu mirari vel conqueri nõ valemus, obstupescimus valde, quomodo hominem illum Domnum Gebehardum, quem Romana Ecclesia damnauit, quem Metropolitanus noster cum Archiepiscopis & Episcopis multis consequenter ab Ecclesia sequestrauit, vos in Catholica communione recepistis, & si, cum gratia vestra dici potest, quasi ad contemptum Romanæ, imò totius Ecclesiæ, sicut scriptum est, cornu peccatori dedistis. Hoc autem eo magis miramur, quod Præpositus vester dominus * L. præsens apud nos erat, quando dominus Archiepiscopus publicè in pulpito nostro nunciauit clero & populo, quomodo, quibus de causis, quoque ordine Romana Ecclesia eum à cõmunionem Ecclesiæ sequestrasset, & quomodo postmodum dominus Gerardus Cardinalis vnà cum ipso & cum tota Ecclesia ibidè congregata in Argentinensi Ecclesia, præsentem domino Rege, sententiam excommunicationis in eum promulgasset. Neque enim per Dei gratiam ita inopes rationis, vel humanitatis sumus, vt cuiquam vestrum, qui sanè sapiat in præsentem negotio, nimis præcipites videri debeamus; cum utiq; si partes eiusdem negocij per omnia vobis essent cognitæ, quantum de vestra charitate & prudentia confidimus, nullatenus de vobis possemus dubitare.

Nostros itaq; literas, nostras querimonias iam dudum vobis misissemus: sed, quia viuam vocem Præpositi vestri testem nostræ affectionis vobis credebamus sufficere, ideirco nihil timoris, nihil ambiguitatis de vobis concepimus. Veruntamè utcunque humana se habeant, fixi & constantes in obedientia Romanæ Ecclesiæ reperiemur, summo perè cauentes, ne propter temporale damnum, vel commodum de nobis scandalum Ecclesiæ generetur. Valet in Domino semper: nec credatur omni spiritui, & nostri memores estote.

Epi-

*Exposulant
Herbipolenses
cum Bamber-
gensibus ob re-
ceptum Geb-
hardum.
* M. S. E.*

*Epistola Ecclesie Bambergensis ad Vvirz-
burgensem.*

Anciæ VVirziburgensis Ecclesie Dominis ac fratribus suis serenissimis & reuerentissimis, soror sua semper & vbique ipsis deuota Babenbergensis Ecclesia inter aduersa presentis tribulationis, nec ad dexteram, nec ad sinistram declinare, sed ab instantis fauissimæ tentationis procella, anram serenitatis, ac portum tranquillitatis nõ verbo & lingua tantum, sed opere & veritate à Deo salutari suo instanter ac vigilanter implorare.

Optamus diligenter recolere discretionis vestræ prudentiam; qualiter nostra & vestra Ecclesia iam olim ab initio vnum cor & vnam animam ad inuicem omnibus in rebus, sine prosperis congaudendo, seu aduersis compatiendo habere studuerint. Cuius videlicet semper amandæ nobis societatis, atque, vt ita dictum sit, congermanitatis iura, & vos hactenus illibata erga nos conseruasse congratulamur; nec nos violasse, teste Deo, & conscientia, libera voce protestamur.

Quæ cum ita sint, cumq; nos semper vsq; modò, sicut decebat, & facultas suggerebat, ad omnia vestræ voluntatis & honoris obsequia promptos ac deuotos fuisse probaueritis; non modicum admirationis, imò etiam amaritudinis & doloris ingesserunt nobis literæ quædam, quæ ex persona vestræ fraternitatis allatæ, præter meritum & culpam magnæ cuiusdam inhumanitatis nos arguunt, simul & superbæ temeritatis. Inhumanitatis quidem nota splendorem innocentie nostræ obfuscat, dum compassionis affectum specialiter vobis debitum; quem & remotissimæ & ignotæ Ecclesie vobis pro Christo offerant, nos quasi duros & inhumanos nimis aliena mente vestræ instanti calamitati denegare impropert; Temeritatis verò superbiâ obiectant, dum nos quasi ad contemptû Romanæ, imò totius Ecclesie, domnum Gebhardum excommunicatum in Catholica cõmunionem recepisse, sicq; cornua peccatorum dedisse proclamant.

Quasi verò ita ab omni ratione simus alieni, adeò omnîs bonarum rerum inscij, vt ignorare debeamus; quis, à quo, & quo ordine à Catholica communione sit eiciendus. Quia ergò incautæ & illicitæ excommunicationis quasi ad opprobrium simplicitatis nostræ in eisdem literis vestris arguimur, culpam nostram, si tamen est culpa dicenda; auribus vestræ prudentiæ placuit retexere.

Domnus Ekehardus (quem quidem locum & nomen dum inter vos habuisse designati & electi Episcopi à quamplurimis audieramus; reprobationem verò ipsius nec dum certa & legitima relatione cognoueramus:) vespertina hora de improviso, nobis nescientibus, veniens, apud nos hospitatus est. Manè autem factò mandauit nobis, pro causa sua; velle nos conuenire, & consiliū nostrum super negotio suo audire: quod ne hæretico quidem excommunicatissimo denegandum esse censentes, iusta petenti annuimus. Venit; causam suam exposuit, acceptoque responso, moxque discessit. Quid igitur charissimi fratres & Domini? hocine est, ad contemptum totius Ecclesiæ excommunicatum in Catholica communione recipere? Hocine, inquam est, peccatori cornua dare? Non sic arbitramur quenquam desipere, vt hoc præsumat sapere. quia, non sic sapiunt, non sic scribunt Patres & Doctores Catholicæ Ecclesiæ. Possemus equidem latius, & subtilius aliquid de modo & ordine excommunicationis faciendæ secundum traditionem SS. Patrum disserere: nisi pro vitio duci sciremus, in re manifesta, præsertim apud doctos, odiosa verborum copia diffluere. Vnde, prætermisissis his, quæ fomitem odiorum & discordiarum generare solent, ea potius dicamus, quæ pacis & concordie nutrimenta præbeant. Igitur de nobis sic habetote. Orta tempestate in mari, Dominum dormientem in nauis, suis pro vobis, quod solum possumus, piis precibus excitare indefinenter incumbimus. Quod si Domino votis nostris annuente, & ventis & mari imperante, diu desiderata tranquillitas subsecuta fuerit; de vestra liberatione haud secus ac nostra congaudebimus. Sin aliter, quod Deus auertat, euenerit, viscera fraternæ compassionis nequaquam

quam occludemus. Hoc decet fratres de se inuicem arbitrari, & non ex rumoribus vulgi, siue ex suspicionibus, de nondum benè compertis quenquam calumniari; sed omnia, præsertim in negociis fratrum & amicorum in meliorem partem interpretari. Quid plura? nobis & nostris, sine retractatione, prout velitis, iuxta meritum vestrum vtimini.

XXVI.

Epistola Innocentiÿ II. Pontificis ad Adalbertum Archiepiscopum Moguntinum.

N. Seruus seruorum Dei Adalberto, venerabili fratri Moguntino Archiepiscopo, & Apostolicæ Sedis legato, salutem & Apostolicam benedictionem.

Scimus quidem zelum Dei vos habere, quem tamen salua charitate condire debetis, vt nihil indiscretè, sed omnia rationabiliter, & secundum Deum agere valeatis. VVirzburgensis quippe Ecclesiæ designatus Episcopus se à vobis cõtra iustitiam grauari, & præiudicium sustinere, querelas nobis deposuit: quod ipsum neq; accusatoribus, neque testibus legitimis conuictum, neque sponte confessum, neque Canonicè examinatum, tanquam Ecclesiæ inuasorem, in qua se electum asseruerat, & Simoniacum pronunciatum, communionè Ecclesiastica priuaueritis. Quod si ita est, fraternitatem vestram à Canonicis regulis diuinitus inspiratis, liquidò constat deuiasse. Ait enim sacra Canonum auctoritas, adimi Episcopo Episcopatum non debere, antequam causæ eius exitus appareat. Item exempla Felicis Papæ scripta Athanasio, & cæteris Episcopis in Alexandrina Synodo congregatis. De iudiciis Episcoporum, vnde nos consuluistis, diuersas à Patribus regulas inuenimus constitutas. Quidam enim ad repellenda impetitorum machinamenta, & suas præparandas responsiones, & testes confirmandos, & Concilia Episcoporum qua-

Pp 3 renda,

renda, annum & sex menses mandauerunt concedi. Quidam autem annum, in quo plurimi concordant. Minus verò quam sex menses non reperi; quia hæc Laicis indulta sunt: quanto magis Sacerdotibus. Induciæ namque non sub angusto tempore; sed sublongo spacio concedendæ sunt, vt accusati se præparare, & testes parare, atque contra insidiosos se pleniter munire valeant. Iudices autem & accusatores tales esse debent, qui omni careant suspicione, & ex charitatis radice, suam desiderent sententiam promere.

XXVII.

Epistola Adalberti Archiepiscopi ad Innocentium Pontificem.

IN. Sanctissimo & vniuersali Papæ, Adalbertus Dei gratia sanctæ Moguntinæ Ecclesiæ humilis minister, & Apostolicæ sedis Legatus, debitam vt tanto Apostolico obedientiam, & deuotissimam vt tanto Patri reuerentiam.

Acceptis sanctitatis vestræ literis super causa fratris illius, si tamen frater dici debet, qui sibi sanctæ Virzeburgensis Ecclesiæ Episcopatum vsurpat. Intelleximus totius causæ ordinem longè aliter, quàm se veritas habet summo Apostolatu vestro innotuisse. quia, multa solent per surreptionem fieri. Idem namque sanctitati vestræ contra nos querelas deposuit, dicens, se à nobis præiudicium sustinere, & contra iustitiam prægrauari. Nos verò in hac causa, Deo teste, & conscientia nostra nihil egimus, quod Canonicis regulis possit obuiare; nihil vnde sanctitati vestræ suspecti esse debeamus: nihil vnde aliquis, qui causam ipsam plenius tractauerit, possit nos reprehendere. Sed quidquid in hac causa egimus, non zelo amaritudinis, sed zelo iustitiæ, nō aliquo odio permoti, sed officij intuitu: non contra sanctorum Patrum Canones, sed secundum Canones egimus.

Scimus quidem iuxta sanctorum Patrum regulas diuinitus inspiratas, Episcopo Episcopatum adimi non debere; antequam

tequam causæ eius exitus appareat. Sed optimè nouit sanctissimus Apostolatus vester hanc sanctorum Patrum sententiam de dubiis Episcoporum causis, non de manifestis intelligi debere. Eius verò, de quo agitur, impudentissima causa, & certum crimen, nullum legitimæ defensionis, nullum iustæ excusationis colorem recipit. Luce enim clarius patet omnibus, quod nullis meritorum priuilegiis, nulla præeunte electione ad tanti sacerdotij gradum est ascitus, sed tyrannica violentia intrusus, in ouile Dominicum non per ostium intrauit, sed aliunde per ambitionem, & Simoniacam hæresin, tanquam fur & latro impudentissimè irrupit, & quod sine magno dolore, & cordis compunctione dicere non possumus, locum legitimi Pastoris sibi vsurpauit, quem sibi sancta VVirzeburgensis Ecclesia de filiis suis communi voto & consensu Cleri & plebis, nobisque laudantibus & consentientibus Canonicè inthronizandum elegerat; utpote natalibus & moribus nobilem, Ecclesiastica disciplina apprimè imbutum, fide Catholicum, natura prudentem, vitacastum, sobrium, humilem, affabilem, literatum, in lege Dei instructum, in sensibus scripturarum cautum, & per omnia sacerdotali nomine & honore dignissimum.

XXVIII.

Epistola quorundam Episcoporum ad Othonem Babenbergensem Episcopum de obitu Heinrici IV. Imperatoris.

A* Moguntinus, † F. Coloniensis. v. Constantien-
sis. B. VVormaciensis. A. Spirensis per Dei mi-
sericordiam Archiepiscopi. v. Fuldensis Ab-
bas. H. quoque Dux, F. Dux, G. Palatinus Co-
mes, B. Comes de Sulzbach, & cæteri vtriusque profes-
sionis Principes, qui exequiis Imperatoris intererant, Venerabi-
li fratri Ottoni Episcopo hinc fraternas in Christo orationes,
inde fidelissimum deuotæ seruitutis obsequium.

* Adelbertus.

† Fridericus.

Post.

Postquam dominus Imperator viâ vniuersæ carnis ingres-
sus est, & nos exequias eius cum iusta deuotione & reuerentia
compleuimus, ipse ordo rei & temporis qualitas exigere vi-
debatur, vt de statu & pace regni aliquid conferremus, si non
abesset præsentia vestra cõsilium, & aliorum Principum, tan-
to negotio vtile & pernecessariũ. Quam expectare, quia graue
erat & difficile, sedit omnium nostrum sententiã, si vestra tan-
tum non displicet concordia, Curiam in festo Beati Bartho-
lomæi apud Mogunciam celebrare, & ibidem conuenienti-
bus Principibus de statu & successore regni, ac negotiis neces-
sariis, prout Spiritus sanctus aspirauerit, ordinare. Nullum ta-
men præiudicium deliberationi & voluntati vestrae facientes,
nihil nobis singulare ac priuatum in hac re vsurpamus; quin
potius discretioni vestrae hoc apprimè intimatum esse cupi-
mus; quatenus oppressione, qua Ecclesia cum vniuerso re-
gno vsque modo laborauit, dispositionis diuinæ prouidentia
inuocetis, vt in substitutione alterius personæ sic Ecclesiæ suæ,
& regno prouideat, quod tanto seruitutis iugo amodò careat,
& suis legibus vti liceat, nosq; omnes cum subiecta plebe tem-
porali perfruamur tranquillitate. Contestamur etiam dile-
ctionem vestram, vt pacem credito nobis cælitus populo, in-
fra præscriptum Curia terminum, & ultra ad quatuor hebdo-
mades ordinetis, quatenus omnibus tutior fiat concursus ac
reditus, & vt curialiter, more videlicet antiquorum Princi-
pum cum propria impensa, neminè pauperum lædentes con-
ueniatis.

XXIX.

*Epistola Eberhardi Episcopi Bambergensis ad
Abbatem Monasterij Admontensis.*

Berhardus Dei gratia Babebergensis Ecclesiæ hu-
milis minister, Domino G. venerabili Abbati de
Admunte, & vniuersis fratribus suis in Christo di-
lectissimis secundum vtrumq; hominem debi-
tam in Christo deuotionem.

A Domi-

A Domino factum est, & non tam mirabile, quam placabile & acceptabile debet esse in oculis vestris, quod quibusdam sanctimonie vestrae deliciis. Deo gratias, spiritualiter iam pridem inescati, denuò ad vos pia mentis aviditate recurrimus. Equidem fratre Helmerico quondam Abbate S. Michaelis in ciuitate nostrâ, dimissâ Abbatiâ, propter languores, & diurnas corporis ægrotudines in loco placido, pro suo beneplacito collocato, potestas eligendi Abbatem, ab vniuersis eiusdem monasterij Fratribus, nobis & in nos translata est.

Nos verò, inuocata diligentius Spiritus sancti gratia, consilio Domini A. de Ehera, & aliorum religiosorum, qui aderant de sanctissimo beatitudinis vestrae Collegio, Dominum Imbertum in Abbatem prædicto & præcipuè dilecto monasterio nostro designauimus; pusillis quibusdam ad inopinatam electionis sortem primè hæsitantibus, sed in continenti, viribus animi recollectis, nostræ autoritati & tam sincere electioni conuiuentibus debita cum humilitate & obedientia.

Præfatum igitur electum à vestra sancta & plurimum dilecta fraternitate requirimus, deuotissimè rogantes, atq; supplicantes, vt sine difficultate nobis eum concedatis, vt velociter currat sermo Domini, ne, quod absit, dilatione ipsa, tam sibi, quam nobis intus aut foris aliqua adhærescant dispendia. *Sine dolore yriq; non dimittitur, quod cum amore retinetur.* Sed affectum personale superet in vobis, qui spirituales estis, affectus ille, qui latius patens in virtute charitatis, ordinatissimè ad communem plurimorum se porrigit vtilitatem.

XXX.

Epistola Conuentus S. Michaelis ad Monasterij Admontensis indigenas.

OMINO G. omni reuerentia colendo Abbati & vniuerso Capitulo Admuntensis Cœnobij tota de Monte S. Michaelis in Babenberg Monachorum

Q q

rum

rum Congregatio deuotissimas orationes cū obsequio. Cū post diurnam & magnam corporis debilitatem Dominus noster Abbas Helmericus ad portandum onus curæ pastoralis se minus sufficere peruideret, negotiū Marthæ fastidens, & ocium Mariæ amplexans, sapienti vsus consilio, curam resignauit. Nos verò, fuis ad DEVM precibus, & postulatis sanctorum intercessionibus, ad inueniendum ei successorem conuenientes, præeunte electione & consilio Domini Episcopi, viri eminentissimi, & potentis in opere & sermone Dominum Irbertum Fratrem vestrum in Abbate elegimus; quem etiam, transmisis ad vos Fratribus nostris, præsentium latoribus, à sanctitate vestra cum multa humilitate requirimus, tam ex iure electionis, quàm ex dilectione charitatis, quia sanctimoniam, atque beneuolentiæ vestræ fluuios ad omnes profluere optatis.

De cætero omnis multitudo seruorum S. Michaëlis se vobis prosternit Domine Abba venerande, supplicans cum lacrymis, vt necessitatem Monasterij nostri attendatis, atque famosæ ac late olentis distractionis atque industriæ vestræ in germano vestro nos participes faciatis, omni scrupulositate, seu difficultate remota, ne qua laboris, aut viæ dispendia nobis accrescant.

XXXI.

*Epistolæ Abbatū S. Emmerani & Pruiſingen-
sis iuxta Ratisbonam.*

Omino & Patri G. Admuntensium venerando Abbati A. de Sancto Emmerano, & E. de Pruenigen Abbates in ea, quæ nunquam excidit, charitate, cum instantia orationum, deuotionem seruitij. Scriptum nobis; *Omni petenti retribus.* Vnde, in quantum possumus & audemus, paternitatis tuæ prudentiam obsecramus in Domino, vt petitio Domini nostri

ſtri Epifcopi Babenbergensis, quæ in DEO facta est, & à DEO procedit, veſtrâ benevolentia effectui mancipetur. Non enim inconfultè, vel ſubitò, ſed longo molimine, & multo confilio verbum hoc promouere intendit. Nos verò domus veſtræ propagines, & veſtri Spiritus participes in Domino eidem electo, & vobis in ipſo ſignificamus, & ſignificando promittimus in Domino, quòd in omni opportunitate ſua, ipſum Epifcopum, & Eccleſiæ ipſius omnes maiores & meliores, & nos quoque laborum ſuorum habebit fidos & deuotos adiutores. Remoto igitur omni ſcrupulo, hæſitationis, in trepidè, ac fortiter de DEI miſericordia præſumendo, piis deſideriis Epifcopi & Fratrum de Sancto Michaelè piæ deuotioni ſatis facere curate, atq; de theſauris veſtris ad exornandum domum ſuam exoptatam eis margaritam præſtate.

XXXII.

*Epiftola Eberhardi Epifcopi Bambergensis
ad Abbatem Admontensem.*

BERHARDVS GRATIA DEI ſi quid eſt, Venerabili & in Chriſto plurimum dilecto Fratri & amico G. Admontenſi Abbati ſalutem, & eam, quæ nunquam excidit, charitatem. Non dubitetis mittere Fratrem veſtrum ad locum, vt credimus, à DEO ſibi præparatum. Sicut honorem appetere, ambitio, ita onus detrectare, ignauia eſt. Pignora noſtra vobifcum habetis. Si nobis non creditis, illis credatis. Periculum illud, quod grauiſimum eſt, videlicet in falſis fratribus nihili vobis, aut ei ſit. *Erunt praua in directa, & aſpera in vias planas.* Conſiderate fructum arboris in ſtræ, quid ſapiat. Surculum enim ſapit, non ſtipitem. *Ego ero ei in patrem, & ipſe mihi erit in filium.* Ad* Archangelum Dei veniat Angelus Domini. Veniat, veniat, & multum benè veniat.

* Ad Montem
S. Michaelis.

Q 9 2

Episto-

Epistola Eberhardi Salisburgensis Archiepiscopi ad Conuentum Cremismunsterianum.

BERHARDVS GRATIA DEI Salzbürgensis Archiepiscopus dilecto Fratri Irmberto & venerabili Electo Monachorum de Cremismunstura orationē & fraternam dilectionem. Quanta diligentia & sollicitudine Frater noster dilectus & venerabilis Episcopus Pataviensis pro vobis laborauerit, personā vestram cupiens exaltari in monasterio Cremismunsture, eo quod speraret disciplinam monastici ordinis in eodē loco collapsam, per vos posse reformari, non ignorat fraternitas vestra. Cuius instantia, cooperante gratiā DEI, eo usque conualuit, vt monachorum eiusdem loci, aliquando DEO atque Episcopo suo repugnans, humiliata & contrita sit, in tantum, vt nunc deuotē monastico Ordini, cui aliquando resistere intendebant, colla submittentes, secundum intentionem & desiderium Domini Episcopi Abbatem à nobis expectent, sicut in litteris, quas Domino Abbati direximus, plenius cognoscere potestis.

Nihil itaque iam restat, nisi vt humiliter colla iugo Domini subiiciatis, & ad laborandū in vinea ipsius, studio boni & fidelis serui animum præparetis. Speramus enim de DEI misericordia, quod omnia vobis faciat ad votum concurrere, annuente & cooperante industria Domini Episcopi, nec non aduocati effectuosissima beneuolentia. Mandamus itaque in nomine Domini, & mandando præcipimus; quantinus ei qui elegit vos in partem sollicitudinis Sanctorum, DEO omnipotenti deuotē & humiliter obediatis, & ad curam, quæ vobis offertur, fideliter exequendam Domino Episcopo Cremismunstere occurratis.

—(P)—

XXXIV. Epi-

*Epistola Eberhardi Episcopi Salzburgensis ad
Abbatem Admontensem.*

BERHARDVS DEI GRATIA Salzburgensis
Ecclesie diuus Episcopus dilecto & venerabili
fratri Admuntensium Abbati Orationem & fra-
ternæ dilectionis affectum. In colloquio, quod
nuper cum Domino Patauiensi Episcopo fratre nostro habui-
mus, pars non parua Fratrum de Cremismunstre, prouectio-
ris videlicet ætatis, & prudentia maiore fulta, requisit e-
lectum suum Dominum Irbertum, promittentes deuotè fa-
tis omnem ei obedientiam & subiectionis reuerentiam, tan-
quam Patri pro se ac cæteris omnibus se exhibituros; hoc tan-
tum humiliter interponentes & suppliciter rogantes, quate-
nus infirmitati eorum in hac parte pareatur & consulatur; vt
legendi & cantandi vsus, quem à pueritia didicerunt, & in
consuetudinem duxerunt, tenere ac seruare eis liceat; durum
sibi & graue existimantes, ab his, in quibus consenuerunt, ad
prima pueritiæ studia, quasi ad primos apices & elementa re-
uertì.

Petunt etiam, vt, si quæ apud eos vtilia & honesta, ac mo-
nastica religioni consona inueniantur, nequaquam pariter
cum his, quæ correctione indigent, conuellantur, tantò liben-
tius secuturi, quò eos pium magistrum duxerit, quantò in
virtutum matre discretionè partes suas agente, nequaquam
simul sana, ac putida refecari cognouerint. Laici quoque, id-
est, familia Ecclesie, fidelitatis plenam ac deuotam reueren-
tiam offerunt. Quamobrem, quia, Domino cooperante, eo
vsque res deducta est, vt pax nunc sperari debeat, post tem-
pestatem tranquillitate facta, rogamus in Domino, & man-
dando præcipimus, quatenus deuotè petentibus, adiuncta
prece Domini Episcopi, laicis ac monachis electum suum cum
magna beneuolentiâ & honestate detis; ne dilatio noua sæ-

pe interueniens nouam pariat difficultatem; & nos rei coram DEO inueniamur; Episcopus quoque aduersum nos querelam inueniat, graues se in vanum expendisse labores dolens.

XXXV.

*Epistola Conradi Episcopi Passauensis
ad Abbatem Admontensem.*

CONRADVS DEI GRATIA Patauiensis Episcopus G. venerabili Abbati Admontensium salutem & fraternæ dilectionis plenitudinem. Scire discretionem tuam congruum ducimus quod III. Kal. Iunij super controuersia, quæ diu agitata est inter nos & Fratres Cremesmunsteræ de electo eorum Irmberto Prælatos Ecclesiæ nostræ in eundem locum conuocauimus. Ad hoc causa deducta est, quod de cætero nullam vocem habet, quæ admittenda sit, contradicendi, quia appellatio, quam ad Dominum Papam fecerunt omnino frustrata est, & nullum scriptum, nobis seportauerunt. Inde est, quod summo opere vos rogamus, ut proxima quarta feria post habitum conuentum Prælatorum nostrorum nobis omni occasione remota occurratis, & electum illum, in locum, ad quem Deus eum vocauit, ubi & aduentum vestrum præstolamur, vobiscum adducatis.

XXXVI.

*Epistola Conradi Episcopi Passauensis ad
Abbatem Admontensem.*

CONRADVS DEI GRATIA Patauiensis Ecclesiæ humilis minister G. Venerabili Abbati Admontensium Cœnobij salutem æternam, & sinceram dilectionem. Ad ostium amici pulsauimus & pulsamus.

sumus, & Deo fauente, pulsare non desistimus, donec accipiamus panes, quotquot habemus necessarios. Vestra igitur pietas dignetur exaudire preces nostras petitionibus, & mandato Domini Archiepiscopi adiunctas, Fratrum quoq; Fratrem vestrum Dominum Irmbertum petentium dignanter exaudite clamores, ita videlicet, vt, si non eò quod amici simus, propter improbitatem tamen iugiter pulsantium surgatis, & postulata donetis. Ne verò in longum differatis vltius, quod petimus; dilectum Fratrem nostrum G. Præpositum, de latere ad præsentiam vestram mitimus; cui etiam commisimus plurima dicenda, ex parte Domini Archiepiscopi, & nostra, quàm comprehendere valeat Epistolari compendio. Ipsum igitur benignè audite; tam pro suæ fidelitatis certitudine, quàm pro nostri dilectione.

XXXVII.

Epistola Eberhardi Episcopi. Bambergensis ad Irmbertum.

BERHARDVS, DEI GRATIA, Babenbergensis Ecclesiæ humilis minister, specialiter dilecto, & in Abbatem diuinitus electo Domino Irmberto salutem & synceræ charitatis affectum. Cor nostrum præ gaudio dilatatum est, quando, vos à Deo nobis datū vsq; ad nostra iā peruenisse, cognouimus; sperantes, qd ad introitū vestrū benedicti⁹ sit Deus nobis & domui nostræ. Toto itaq; cordis affectu in amplexus vestros spirituales vlnas charitatis expandimus, corde simul & ore dicentes; *Benedictus qui venit in nomine Domini.* Postpositis autem omnibus aliis negotiis, in Assumptione Beatissimæ MARIÆ Virginis cum iocūditate vos recipere, Domino annuente, disponimus, vt Beatus Michael Archangelus in consortium supernorum ciuium suis vos assumat patrocinii. Rogamus autem, vt infra terminos Episcopatus nostri appropiando nuncium nostrum Michilueit expectetis.

XXXVIII. Epi-

Epistola Eberhardi Bamberg. Episcopi ad Abbatem Admontensem.

BERHARDVS Babenbergensis, gratia DEI, si quid est, Venerabili & in Christo plurimum dilecto Domino G. eadem gratiâ Admuntensi Abbati salutem in Domino cum oratione & obsequio. Fatemur, & in veritate fateri cogimur; demembrastis, euiscerastis, & quodammodo excordastis vosmet, in altera vice pro nobis: prius quidem in Abbatissa nobis transmissa; nunc, in Abbate ab ipsis præcordiis paternæ, & germanæ dilectionis auulso pro nobis. Proinde nobis in gratiarum actione deficientibus, Dominus pro nobis retribuatur; & consoletur vos, sicut per vos consolati sumus & nos. Equidem post illud dimidium cordis vestri, quod pridem concretum in spiritu cordi nostro coaluit, & DEO gratias, à vulnere translationis iam benè conualuit. Reliquum nunc cordis vestri dimidium, auctore DEO, non solum nostro, sed & omnium eorum cordibus quibus à DEO datus est, ita influxit, quod dictu incredibile est. Hæc sit vobis consolatio, Pater sancte; & nos habeatis de cætero vnâ cum his membris vestris, quæ nobis in multa charitatis virtute incorporastis, vt alter alterius onera portantes, simus omnes membra corporis Christi in vnitatis Spiritus, qui pro nobis orantem vestram sanctitatem vsq; ad plenitudinem dierum vegetet & conseruet incolumem.

XXXIX.

Epistola Conuentus S. Michaelis ad Abbatem Admontensem.

Reuereatissimo & amantissimo Patri & Domino G. Admuntensium Abbati omnis chorus monachorum S. Michaelis cum instantia orationis humil-

Humillimè deuotionis obsequium. Debitas gratiarum actiones, reuerende Pater, sanctitati vestræ profundè inclinando referimus, quod longa orbitate multatos, non vndelibet, sed de corde vestro auulsum Irmbertum bonum, pium, & prudentem Patrè habere fecistis, atque adhuc vt melior, & magis pius, atque prudentior esse debeat, vestrum eum consiliis ad honestatem & vtilitatem Ecclesiæ nostræ munire atque informare non neglexistis. Omnes enim literæ vestræ, siue sororum vestrarum, quæ pro ipso ad Dominum Episcopum, siue ad nos directæ sunt, nec non & illæ, quæ ad ipsum secretius venerunt, quanto discretionis sale conditæ, quanta dulcedine, ac suauitate resperstæ sint, non facilè valet explicari. Verùm hæc omnia, nobis & pro nobis dicta & scripta esse, & Spiritum sanctum auctorem eorum cognoscentes, tanquam salutis nostræ priuilegia publicè ac priuatim ea lectitando satiari non possumus. Sciatis autem, quòd multum consolationis in his, atque in ipsius Domini & Patris nostri I. Verbis ac moribus iam dudum acceperunt quidam ex nostris, qui tanquam membra infirmiora circa initium huius rei *trepidauerunt ibi, vbi non erat timor.* Nam quibusdam ex nobis timidis & infirmis, vt verum fateamur, nomen Admuntensium horrore fuit quia de confragosis & saxosis, & montuosis locis vestris nihil dulce, nihil iocundum vel humanum se habituros sperabant.

Verùm, quia longè aliter esse, re ipsa experimur, præuenti à vobis in benedictionibus dulcedinis, & desiderium animæ nostræ, vobis tribuente, consecuti, in magno tripudio & exultatione cordis nostri, & vos Pater venerande & Domine, locum vestrunt, Fratres & sorores vestras, & omnia, quæ ad vos pertinent, ipsumq; Dominum ac Patrem nostrum, Fratrem vestrum, intimo ac pleno deuotionis affectu amplectentes, & in timore & amore DEI, quidquid filij ac serui Domino & Patri timoris & amoris exhibere debent, omni subiectionis reuerentiâ exhibentes, corde simul & ore decantamus. Viuat anima tua Domine, vt n. u. m. n. p. n. def.

De cætero venerandam paternitatem vestram humiliter

R r

&

& obnixè rogamus, vt, si quo modo fieri possit, in festo Beati Michaëlis Archangeli ad nos venire dignemini, vt quos absentia liter rebus & verbis magnificè ditastis & recreastis, presentia liter abundantius latificetis & consolemini.

XL.

Epistola Eberhardi Bamberg. Episcopi ad Abbatem de Michelsfeld.

BERHARDVS, DEI GRATIA Babebergenſis Eccleſiæ Episcopus Venerabili G. Abbati de Michlueld salutem & ſyncerè charitatis affectum. Rogamus dilectionem tuam ſine mora occurrere dilectiſſimo noſtro electo ſancti Michaëlis, & à loco, in quo nunc eſt, cum omni honeſtate deducere in domum tuam, ibique, prout decet, deuotè miniſtrare, vſq; dum nunciū noſtrum acceperis.

XLI.

Epistola Eberhardi Episcopi Bamberg. ad Abbatem Michelsfeldenſem.

BERHARDVS, DEI GRATIA, Babebergenſis Eccleſiæ Episcopus Venerabili Fratri G. Micheluelſt Abbati salutem & omne bonum. Proxima Dominica, Domino annuente, Babenberc venturi mandamus, vt vnà cum electo ſancti Michaëlis ibidem ante introitum ciuitatis nobis occurratis, ita vt nobiſcum ipſam ciuitatem ingrediamini.

Episto-

XLII.

*Epistola Irmberti ad Abbatem
Admontensem.*

Harissimo Domino & Patri G. Admontensium Abbati Frater Irmbertus seruorum sancti Michaelis seruus tam deuotam, quam debitam subiectionem, orationem & seruitutem. Benedictus Dominus die quotidie prosperum iter fecit nobis Deus salutarium nostrorum. In festo itaque S. Benedicti ad monasterium Bergen deueni, vbi tanta religionis, disciplina & diuinę seruitutis emolumenta inueni, quibus & laborum meorum consolationem, & immensam Spiritus mei consecutus sum recreationem. Quanta erga me Domina Abbatis, Prioris, Præpositi, & omnium sororum ac Fratrum ibi fuerit deuotio, nec verbis, nec literis vestrę Paternitati referre valeo.

Ibi itaque per XXVI. dies Dominum Herbordum expectaui: qui a me digressus, cum per septimanam Ratisponę Fratrem VVolferum expectasset, Domino meo Episcopo Babenbergensi apud Erphurt occurrit, omnemque ei suę legationis seriem exposuit. Qui quo gaudio, qua dignatione, qua pietate me susceperit, literarum eius, quas mihi misit, textus vobis insinuabit. His itaque literis Dominus Herbordus in vigilia S. Osvaldi apud Bergen merequisiuit, cum Domino Abbate de Michiluel, quem Dominus Episcopus illud cum suis literis pro me direxit. Qui quanta liberalitate cum suis omnibus me susceperit, & per septimanam tractauerit, Frater Adelbertus vobis referre poterit.

Sabbato itaque ante festum S. MARIE nuntius præfati Domini mei Episcopi eidem Domino Abbati superuenit, vt sequenti die Babeberc ante introitum ciuitatis sibi occurreret, meque secum adduceret. Vbi me venientem descendens de equo benignissimè suscepit, & ad processione, que sibi in maiori Monasterio

Rr 2

nasterio

nafterio gloriosè præparata fuit secum, per ciuitatem adduxit. Finita eadè processione cū magno apparatu, cū Responsorio Dominicali, *Super salutare*; & à Vespertinali; *Tota pulchra es*; chorū salutauit, eiq; me salutandū obtulit. Quo pacto Dño Hartūgo, Domino Herbordo, multisq; aliis, præcipuè ipso Domino Abbate cum suis me comitantibus, nudis pedibus montem ascendi, vbi ipse Dominus meus Episcopus cum Domino meo Brunone Episcopo, cum Domino Decano, custode & maioribus multis Ecclesiæ, & conuentu populari me honorificè suscepit; Fratibus monasterij partim cum Domino Priore ante ostium Ecclesiæ cum magno apparatu me excipientibus, partim in monasterio cum Responsorio Dominicali *Super salutem*; & in choro cum Responsorio, *Te sanctum Dominum*; honorificentissimè suscipientibus: cantūque peracto in Choro tam Dominum meum Episcopum, quàm & me per osculum pacis humiliter salutantibus. Inde in Capitulo Domino meo Episcopo cum Fratibus Canonicis & monachis confidente, meque sibi assidente Dominus Hartungus & Herbordus omnem legationis suæ seriem exposuerunt, testimoniumq; tam vestrum, quàm Fratrum & Sororum omnibus super me retulerunt. Dominus meus Episcopus pauca ibi pro tempore dixit, & inuestituram loci mihi solenniter contradidit.

Fratres sanè Beati Michaëlis, cuius honestatis hætenus fuerint, qua disciplinæ & religionis institutione coaluerint, in me ostenderunt, dum & obedientiam mihi benignè promiserunt, & benignius exhibuerunt; & tã seniores, quàm iuniores, literati cum illiteratis, non vti exulem & ignotum, sed vt Patrem & Dominum, filiali, humili & pia deuotione omnes me fouere cœperunt. In festo itaque Dei genitricis, Capitulo, Missarum officio, mensæ conuiuio solenniter exacto, Dominum meum Episcopum in domo sua visitauit, ipsiq; statum rerū mearū gratulabūdo gratulabundus exposui: qui me secū ad sorores deduxit, & tã me illis, quàm & illas mihi affectione paternæ commendauit. Sequenti die, ipsius Domini mei Episcopi iussione Capitulum Canonicorum intraui; &

Domino

Domino meo Brunone Episcopo, pro me agente, fraternitatem ab ipsis accepi, sicq; cum Domino Brunone, Decano, aliisq; Dominum meum Episcopum reuisi. Vbi ipse tam suas literas, quas vobis, vel sororibus remiserat, quàm vestras & sororum sibi pro me directas in conspectu omnium applaudentium recitari fecit, multaq; mihi & pro me benignè locutus me à se piissimè dimisit.

Restat ergò, vt quæ orationum vestrarum præeunte interuentu, bono circa me inchoata sunt principio, orationum vestrarum nihilominus prosequente comœatu, meliori consummentur termino.

De cætero literas, quas mihi transmisistis, Domino meo Episcopo ostendi, quæ tam ipsi, quàm Domino Brunoni, & aliis valdè placuerunt, quæque cordi meo & memoriæ iugiter insidebunt. De Fratre Adelberto, quàm benignè mecum fuerit, de Ratolfo, quàm studiosè mihi seruerit, paternitatè vestræ notum facio; & vt tam ipsis, quàm & Vueziloni pro me vices rependatis, suppliciter obsecro. Salutat vos Domina Abbatisa de Bergen cum suis omnibus. Salutat vos Domina Abbatisa de Babenberc, & Domina Palatina cum suis omnibus. Dominum Priorem & Fratres omnes interiores & exteriores pro me salutate.

XLIII.

*Epistola Conradi Episcopi Passauensis ad
Abbatem Admontensem.*

ONRADVS DEI GRATIA, Passauensis Ecclesie si quid est, Domino G. Admontensi Abbati, nomen & meritum monastica religionis obtinenti, nec non & vniuersæ congregationi sub obedientiâ sua DEO militanti debita orationis affectum, & frequens atque fraternam obsequium. Non spe cuiusdam importunitatis, sed fiducia DEI, & verè charissimæ vestræ charitatis animati, adhuc de media nocte ad ostium vestrum non pro panibus, sed pro illo, qui panem frangat esurientibus, fiducia-

Rr 3

liter

liter pulsamus, petendo petentes, vt tandem aliquando nobis aperiatis, & ad fructificandum in horto nostro plantam, quam desideramus, personam videlicet Domni Rab. non nobis, sed Deo in salutem animarum multarum transmittatis. Siquidem priore cassato labore, pro obtinendo Fratre Irmberto, ne adhuc nos & Ecclesia nostra in Chremesmunsture videremur de consolatione vestra in tanta necessitate nostra dubitare; electus est, & conlaudatus ab vniuersis iam dicti monasterij & Fratribus & Laicis, & vniuersa loci familia consentientibus Dominus & Frater Rab. adeò consonè, ore omnium & corde, quod nec vna persona defuerit, quæ, more solenni, sicut & vobis electionis modum transmisisimus, in Dominum & Abbatem, illum spontè non elegerit.

Proinde, etsi in priore negotio, & electione illius personæ Babebergensem Ecclesiã attentius quàm nos è vicino pulsantes exaudistis; adhuc tamen, adhuc de cætero, de vobis bene sperare, & sperata, & rogata impetrare à nobis non abstulistis.

Vnde rogamus sanctitatem & vniuersitatem vestram in Domino, quatenus & me, & electores personæ illius vnanimiter exaudire dignemini. Et, ne excusationes denegandi, quod petimus, nobis rescribatis, voluntatem DEI, & Ecclesiæ consuetudinem, & iustitiam in electione & petitione nostra præhonorandam, & Fratrum necessitati condescendendum non ambigatis. Ad irrigandam ergò prænominatæ congregationis nostræ ariditatem, hortum conclusum, fontem signatum in charitate dignemini discludere: quia vt emittatur porta quam petimus, & ex ea diffundantur aromata, quæ cupimus, clamare millies, aperite nobis, aperite, non cessamus.

XLIV.

Epistola Cōuentus Cremsmunsteriani ad Abbatem Admontensem.

Reuere[n]do Domino suo G. Venerabili Patri multarum gentium, nec non vniuersæ sanctæ congregationi

gationi Admuntensis Cœnobij, nouæ desponsationis filio-
 li, licet indigni, Fratres Chremesmunsture monasterij, si
 quid potest apud DEVM pauperum Christi per orationes hu-
 militas, quod tantæ dignitatis recipiat sanctitas. Non dedi-
 gnetur reuerentia vestra, sanctissime Pater & Domine, literas
 nostras recipere, & legere. Et quia nos Saluatorem anima-
 rum vestrarum in Domino quærimus, & quærendo confidi-
 mus misericorditer adtendere. Quædam autem, salua gratia
 vestra præmittimus, de quibus DEVM testem inuocamus; sci-
 licet, quod postquam Dominum Irmbertum tantum per om-
 nia commendatum elegimus, nos, qui residui sumus, semper
 eum dileximus, semper eum habere patrem & Dominum de-
 siderauimus. Et si adhuc vestræ & ipsius placeret sanctitati in
 eodem statu laboris procedere non deficeremus, quamuis il-
 lum vix vel nullo modo reuocare sufficeremus. Qui verò visi-
 tationis suæ impedimentum nobis obsiterint, videat Deus &
 iudicet.

Quomodo cunq; verò, siue præscientia DEI, siue peccatis
 nostris exigentibus Babebergensis Ecclesia nobis dignior i-
 psam elegit, electum vocauit, vocatum obtinuit, merito in-
 gemiscim⁹ & dolemus, adhuc tamē sub spe saluationis ad sinū
 misericordiæ pro consolatione recurrentes, de congregatio-
 ne vestra Dominum * Rab. lumen veritatis & iustitiæ, diuina
 præueniente gratia, liberè & canonicè, solenniter & vnanimi-
 ter, sine murmure, sine omni cōtradictione tā de monasterio,
 quam ministerialium in Domino elegimus, & electionem no-
 stram apud DEVM & apud homines subscriptione proprię per-
 sonę legitimè cōfirmamus. Ego Chunradus Prior eligo, laudo
 Dominum Rab. Patrem & Dominū, & subscribo; & c. quem-
 admodum in literis Domino nostro Episcopo directis descri-
 psimus: ita & nunc electionem nostram liberam & Canoni-
 cam ratam & inconuulsam in audientia vestræ sanctitatis le-
 gitimè confirmamus.

f. Rabanum, vt
 & supra.

Anno-

Annotatio ad superiores Epistolas.

Nsignem virum Irmpertum fuisse oportuit, pro quo duo tam celebria monasteria Montis S. Michaelis, & duo Episcopi Bambergensis & Passaviensis, imò & Archiepiscopus Salisburgensis tam acriter dimicauerint. Porro de Irmperto & Antecessore eius Helmerico hæc in Manuscripto Catalogo Abbatum S. Michaelis exstant. Diuæ memoriæ Domino Hermanno ad cœlestia translato Dominus Helmericus huic Monasterio surrogatur; qui rexit Monasterium annis fere tredecim. Qui Anno Domini MCLX. cura cessit pastorali. Obiit eodem anno IV. Idus Decembris.

De Irmberto Abbate XIII.

Domino Helmerico Abbate ad Patres suos eunte, Abbatiam regendam suscepit Dominus Irmbertus de Monasterio S. Blasij Admuntensis assumptus. Anno Domini MCLX. qui rexit Monasterium Annis fere duodecim. Debitum soluit carne Anno Domini MCLXXII. XII. Kalend. Ianuarij.

XLV.

Epistola Friderici Archiepiscopi Colonienfis ad S. Othonem Episcopum Bambergensem.

Domino Ottoni Babenbergensis Ecclesiæ Venerabili Episcopo, Fridericus Colonienfis, De i gratia, id, quod est, in orationibus & obsequio quidquid veræ fraternitatis non ociosa efficit dilectio. Quasdam sanctitati vestræ literas iam antè misimus, quas si fortè accepistis, de tam longa responsionis vestræ dilatione non parum miramur. Vt enim longam earum sententiam breuiter replicemus, summa intentionis erat, vt prudentiam

nam vestram ad defensionem, vel saltem ad liberam deplorationem huius, quæ videtis, grauissimi sanctæ Ecclesiæ casus excitaremus: quod ipsum tacito desiderio vos diu intrinsecus fouisse, iam olim cognouimus.

Iterum, venerande frater, iterum idem dicimus; si zelus domus Dei, imò veraciter amor Ecclesiæ, quæ domus Dei est, vos medullitus comedit, ne tantam eius desolationem, tam crudelem hæreditatis Dei direptionem, & profanationem nimia patientia vterius dissimuletis. Ecce, per misericordiam Dei, magnum nobis ostium apertum est, vt veritas, quæ diu siluit, in manifestum prodeat; vt libertas nostra diu suppressa, ceruicem erigat, quia pro nobis, & pro se ipsa iam in vocem prorupit sancta Romana Ecclesia. Iungit se nobis Francia. Libero, sicut audisti, ore veritatē Saxonia profitetur. Et quem, charissime Frater, non moueat, quod omnis Ecclesiastici vigoris auctoritas aulicis & Palatinis in quæstum versa est. Synodalis conuentus Episcoporum, annua Concilia, omnes deniq; Ecclesiastici ordinis administrationes in regalem Curiam translata sunt: vt illorum marsupiiis inseruiant, quæ spiritualiter examinari debuerant. Quid de cathedris Episcopalis dicemus, quibus regales villici præsident, quas disponunt, & de domo orationis speluncam planè latronum efficiunt: de animarum lucris regalis fisci os insatiabile repleatur.

Hic nos, qui Ecclesiæ Dei, per ipsius gratiam, columnæ sumus; qui nauim Petri per huius seculi procellosos fluctus gubernare debemus: hinc, inquã, nos aduigilare; hinc clauum moderaminis firmiter tenere conuenit: ne, nobis segniter torpētibus, dum sine nisu moderantis fluctuat, his & similibus impiæ tyrannidis scopulis allisa conuellatur: vel, quod absit, irruentium fluctuum granitate mergatur: ne canes muti, & latrare non valentes Prophetæ verbis arguamur; neque illud in nos conueniat: *Non ascendisti ex aduerso, vt opponeretis murum præ domo Israël.*

De nobis quidem, sancte & venerabilis frater, non ex nobis, sed ex virtute, quam Deus in nobis operatur, hoc vobis fiducialiter in ipsius gratia promittimus, quia, ab hac quæ cepimus

Ss

pimus

pimus veritatis libera professione, nec tribulatio, nec angustia, nec mors, nec vita nos separabit. In hoc enim, sicut scitis, positi sumus; in hoc nouum hominem induimus, vt mortificationē Iesu in corpore nostro circumferamus; vt propter ipsum in mortē tradamur: quatenus & vita Iesu in hac nostra mortali carne quandoq; manifestetur. In hac ergo tā gloriosa spe, non deficimus, & de vestra cōstantia idem speramus, & inrimē optauimus. Et qualia indigna * passus sitis, vt ad memoriā sepe reducat, hortamur. Nolite nos vlterius longa expectatione suspendere, sed de vestra sentētia scripto nos certificate.

* passus, forse,

Salutar vos Dominus Choūno Prænestinus Episcopus, & Romanae Ecclesiae Legatus, qui Imperatorem, nec non Monasteriensem Episcopum, & Herimannum de VVitzeburc cum omnibus Galliae Episcopis in Concilio Beluacensi excommunicauit, & hoc vobis notum fieri praecepit. Eandem sententiam iterabit in praedictos, & in omnes complices eorum in Concilio Remensi, quod erit *Letare Hierusalem*, cum aliis tribus Episcopis noniter à Romana sede directis. Vale.

X L V I.

*Epistola Buggonis Episcopi Wormaciensis ad
Canonicos Bambergenses.*

Onfratribus, & Dominis suis omnibus sacrosanctae Babebergensis Ecclesiae Canonicis, Buggo Dei gratia, VVormaciensis Ecclesiae electus, seruitium suum & orationes.

Memor vestrae fraternitatis, & dulcissimae educationis, fratres charissimi, recordatione vestri affectus partim ad lacrymas compungor, partim spe vestrae consolationis & subleuationis vehementer delector, dum hoc onere, quod suscepi, tam importabile meae aetati & insipientiae vestrum leuamen, & subsidium spero impetrare. Quapropter, quò magis de vobis cōfido, eò magis admiror, quò tanto tempore me filium vestrum, vobis per omnia obnoxium inter tot curas, quae me

pre-

prehunt, vt nostis, consolari distulistis. Et quia inde causa meroris & suspitionis mihi suboritur, & ideo per fraternam compassionem, & nostrum obsequium vos deprecor, vt apud Dominum nostrum Episcopum fidei interuentu causam meam agatis, scientes, quod in vestra, imò nostra Ecclesia laudem hoc redundabit, si vestro auxilio nostrum honorem diuina benignitas stabilire dignetur.

XLVII.

*Epistola Ruperti Episcopi Bambergensis
ad Archiepiscopum Moguntinum.*

Moguntinum.

Domino & Patri sanctae Moguntinae sedis Archiepiscopi, Rupertus Dei gratia Babebergensis Episcopus cum instantia precum fidele seruitium. Nos proculdubio fore illos, in quos fines seculorum venerunt, ex ipsis in dies declaratur periculis. Nam vt caetera omittam, quibus absque morarum interuallis quatinur, imò consternamur, quid vnquam à barbarie nobis incuteretur atrocius, quam à nostra fidei Professoribus, qui vota fidelium, precia peccatorum, respectu diuini timoris postposito, quasi haereditario iure ad se transmissa suis vsibus addicunt? Et nos, quibus oblationum earundem credita noscitur dispensatio, vel miris irrident modis, vel in vincula coniectunt; vel, quantum in ipsis est, morte multare non perhorrescunt. En ego minimus Episcoporum vester, tamen in domo Domini qualiscunq; cooperator, quibus & quantis calamitatibus à Comite N. afficior? qui agros Ecclesiae meae, tanquam suos, per triennium, aut eo amplius praedatoria manu occupat. Quae cum nec iure nec gratia à tanto scelere possem reuocare, confratrum & fidelium meorum consilio, membrum lanians & persequens Ecclesiam Dei, secundum instituta Canonum à consortio eiusdem matris Ecclesiae gladio anathematis recidi. Quod idcirco vestrae sanctitati significare curauit, quatenus auctoritate diuinitus vobis collata, pertinaciae ipsius obuictis.

Ss 2 ne

ne iniquitatem scientes, & silendo dissimulantes, tyrannidem ei quandoque nocituram roborare videamini. Fraternalis ergo compatiendo pressuris, ascendite quæso ex aduerso. Nam quamuis pauci simus numero, communicatis tamen synceriter viribus, Domino patrocinante, cuius vicem gerimus, facile calumnias peruersorum propulsabimus.

XLVIII.

Epistola Præpositi Bambergensis ad Fridericum, Coloniensem Archiepiscopum.

Acrosanctæ Coloniensis Ecclesiæ Archipontifici Friderico primæ indoli virtutum ac dignitatum assecutione respondenti Præpositus cum toto Babebergenium Fratrum Collegio impensissima vtriusque hominis obsequia.

Quam festiua vestræ beatitudinis promotione suscepimus gaudia, nullius, quantumlibet disertis, explicabit facundia. Quis nam quæso Orator, illum nostri pectoris vocibus prosequeretur affectum, cum filium charissimum sub pennis nostræ fraternitatis solum & altum in Cathedra Coloniensis Ecclesiæ videmus exaltatum? Ea quippe die, nostræ statum Ecclesiæ, in aliquibus temporis asperitate nutabundum, in tantum sperauimus esse suffulciendum, ut vobis superstiti, nullum vel sentire possit dispedium. Sed, quod nimirum nostris adscribendum est infortunium, non solum hoc sterilitatis anno vestris non sumus releuati suffragiis, verum etiam vobis grauioribus occupato negotiis, nostris per vos destituti sumus oblationibus.

Nostris quidem, Præsulum Serenissime, nostræ querelæ causam, iam iamque processu temporis inueteratam; quæ, licet sæpenumero per fratres nostros auribus vestris innotuerit, nihil tamen nobis vestræ maiestatis contulit audientia; quin imò eo usque res deducta est, ut non solum ad tempus bonis nostris caruisse, sed & ea prorsus videamur amisisse. Siquidem miles vester N. pertinaci animo nostram retentat oblationem, nec vlla ratione asserit se reddi-
turum.

urum, nisi tantundem, aut amplius à nobis recipiat. Alius quidam iactat, se oblationem nostram N. in possessionem coëmisse. Talibus utique & aliis necessitudinibus circumuenti, non modicam stipendij & oblationis nostræ patimur penuriam.

Quocirca si vlla fraternitatis nostræ vobiscum viuit memoria, si precum nostrarum deuotio, vel minimo vobis constet momento, causam nostram in libra æquitatis & gratiæ appendite: hoc videlicet vobiscû accuratius pertractans; quantum vestræ deroget æstimationi, eos de vobis causari, quos maximè oportet per vos subleuari. Quod, ne quando futurum sit, dispensatio diuina cuncta moderans auertat: quæ vos etiam sic moderari dignetur; quatinus ipsi placens, & hominibus memoriam vestri in benedictionem perpetim consolidetis.

XLIX.

*Epistola Bambergensium Canonicorum
ad Magistrum quendam.*

Summæ venerationis magistro R. solertia virtutû ad vnguem limato F. Præpositus, A. Decanus cum toto Babebergensium fratrum Collegio solidissimum fraternæ dilectionis vinculum.

Industria tuæ fama, qua & moribus & scientia eminere prædicaris, vtrò citroq; illecti ardentibus votis faciem tuam videre desideramus. Sed si contingat sic videre, vt reliquam ætatem nobiscum velles transigere, profectò plenum nobis apportares gaudium, & quodammodo de magnis curarum æstibus absolutos, in optatæ stationis portu locares. E-nim verò longo iam tempore scholasticum quærimus: sed, qualem vellemus, non reperimus. nam non æquis ducti auspiciis, vel ipse nobis, vel nos illi displicemus. Proinde, si fieri potest, te virum spectatum, & multorum testificatione nobis approbatum, scholasticæ subrogare decreuimus disciplinæ, fiduciam habentes, per constantem eruditionis tuæ modestiã,

& nos, & locum nostrum abundè decoratum iri. Si ergò animus tuus quacunq; ratione votis nostris concordet, petim⁹, vt quantocius VVirzeburg accedas, vt, communibus amicis mediantibus, conuentio tibi, nobisq; profutura immutabiliter concilietur.

L.

Epistola videtur esse ad Rupertum Episcopum Bambergensem.

R Dilectissimo confratri & coepiscopo C. suis in dilectione quidquid iocundius in oratione, & seruitio quidquid deuotius. Sinistra fama hoc anno à partibus illis veniens, multum me exacerbauit, referens vestros à fide & dilectione, sub qua vos in Saxonia dimiserant, defecisse, & contra dignitatem vestram conspirasse. Vnde mihi duplex nata est tristitia: Tum, quia debita charitate vestro honori non parum timebam: Tum, quia cõmuni omnium miserã condolebam, quia, omne nefas irrupit in hoc æuum: & à traditione Domini vix aliquem reuocat respectus fidei, vel sacramenti. Sed alius rumor dolorem meum immutauit in gaudium, quia, audiui, quidquid turbationis fuerat, sedatum esse, & omnia ad honorem vestrum celsisse.

Nouit autem Dominus; quod, si vobis ita vicinus essem, vti VVirzeburgensis Episcopus, vel in illa, vel in alia causa vestra, nullus vobis affuisset paratius, nemo fidelius, vel deuotius opem tulisset, quàm ego. Quia verò nimis remotus sum, quod solus absens valeo, bonæ meæ voluntatis munus offero. Sed, siue in Curia, siue alibi, vbi præsens esse potero, pro honore vestro, modis omnibus, ac si frater carnalis essem, laborabo.

Gratias autem vberrimas refero bonitati vestræ, quia per vos hiemalem domum talem habeo, vt in terra nostra, talem se habere, nullus dicat omninò. Si fieri posset, vt vestris humeris mihi eam attulissetis, non maiores inde vobis gratias haberem, quia, modò, nec ad reddendum quibuscunq; modis vobis placuerit, paratior essem, quàm modò. Pro communi Cle-

ni Clerico nostro vestram rogo clementiam, vtei bonus sitis in omnibus. Et si fratres eius tam diurnam eius agrè ferunt absentiam, auctoritatem vestram illis opponite: Et ne inde aliquid molestiæ patiat, mea causa prouidete. Artificem etiam vestræ pietati commodo, quia, mihi fideliter, & utiliter seruiuit; vtpote bonus Christianus; & vt eum adiuuetis, rogo enixius; & gratiam vestram per me obtineat plenius.

II
Epistola.

Reuertentissimè diligendo & dilectissimè verendo Domino Archiepiscopo A. G. licet indignus Episcopus, quidquid deuotionis & obsequij homini ab homine præstari potest impensius. Quod vestra dignatio de fidei, deuotionisq; nostræ constantia tam syncero præsumit iudicio, id verò & debita me affecit gratulatione, & multa in futuris onerat sollicitudine, vt tam bonam de me persuasionem perpetuam vobis commendem. Porro quòd nostræ paruitatis officium erga vos exile nimis & icinum, tam magnifica appenditis estimatione, ne quidem meum meritum, sed propensum vestræ charitatis intelligo affectum. Est enim hoc solenne prorsus & familiare syncerè diligentibus, vt reuissimam operam eorum, quos diligunt, velut egregiam & singularem admirentur.

Et nostro & totius regni nomine gratulor vobis, quod perditis æmulorum consiliis tam maturè vos occurrisset, tam prudenter ea dissipasse ex literis vestris cognoui. Veruntamen dum singula mecum etiam atque etiam retracto, solidum syncerumq; gaudium vix audeo concipere. Suspectum quippe mihi est, quòd de Marchione O. & de Archiepiscopo Moguntino, qui se velut caput coniurationis effert, nihil scripsistis. Mouet me & Ducis Bavariorum tam facilè recepta purgatio, tam facile credita excusatio. Dolosis enim consiliis nihil dissimulatione aptius est. Quamobrem velim vos vnice communitum, vt in omnes partes circumspicere vos agatis, nihil de priori diligentia remittatis. Nostis mores, nostis tempora.

quid

quid credat, aut cui credat, nemo habet, & in tam dubiis rebꝯ periculosa est securitas, damnosa facilitas, pernicioſa credulitas. Noui, quàm ſuper effluenti hæc inſtillem; ſed exacto amori difficile modum perſuaferis.

De Comite N. quàm ſim exacerbatus, vtinam diſſimulare poſſem. Sed quia id non licet mihi nolle, quod vos tantopere velle intelligo, imperaui dolori, extorſi animo, vt, cum ad vos venero, ex veſtra præcipuè ſententia & Ducis Bauariorum conſilio rem patiar cõponi. Comitis N. cauſam etiam atq; etiã veſtræ fiducia commendatã eſſe volo; ne Comes N. in noſtram iniuriam ſub alieno nomine de illo triumphet. De mea cum Domina Imperatrice diſpenſatione, id ſolùm volo ad præſens rogare, vt, vbi occaſio aliqua dederit, ſolitam Eccleſiæ noſtræ opem & tutelam prætereſtendere non grauemini.

LII.

Om̃ino & Patri venerando Sigefrido digniſſimo ſanctæ Mogũtinæ Sedis archipræſuli Guntherus, licet indignus ſuus Suffraganeus orationum & obſequii perpetuam deuotionem. Non arbitror veſtram prudentiam fugiſſe, qualiter HENRICVS Imperator, piæ memoriæ, noſtram Eccleſiam, cuius ipſe fundator diuinitus extitit, Romanæ Sedis mundiburdio aſignauerit, certamque penſionem ſuo tempore illi ſoluendam nobis perpetuò impoſuerit: Tunc Romanus Pontifex, vt hanc ſingularem noſtram ſubiectionem magis celebrem, & inſignem faceret, omnibus Eccleſiæ noſtræ Præſulibus vſum pallij generali priuilegio conceſſit. Et ſubinde alij Papæ à noſtris antecęſſoribus commoniti, & appellati, idem ſolenniter indulſere. Quorum exemplo & auctoritate iſte quoq; prouocatus, noſtræ humilitati pallium ſecundum antiqui priuilegij tenorem tranſmiſit. Quamobrem ne quis apud vos, vt hominum ingenia; ſuperbè aut contumelioſè interpretari poſſit, ſeriem & modum rei vobis inſinuare curauim, certus nimirum, quidquid pro Eccleſiarum ſtabilitate agitur, veſtram charitatem ſyncerè congratulari.

Finis Epistolarum.

VARIA